

M

Brněnský

metropolitan

březen 2023

Na Mendlově náměstí vyrostla Hrachovina

Magistrát informuje
Dárci krve si mohou
zasoutěžit o sportovní
poukazy

Rozhovor
Umělá inteligence
je nástroj. Jeho použití
záleží na člověku

Téma
Dobrovolnictví může
dát životu smysl.
Kde a jak začít?

Kultura
Turné Filharmonie Brno
po USA začalo vyprodanou
Carnegie Hall

Znáte znaky všech městských částí?

Statutární město Brno je rozděleno do 29 samostatných městských částí. Každá městská část užívá své symboly – znak a vlajku. Současné podoby znaků městských částí vycházejí buď z historicky doložených podob – nejčastěji městských pečetí, nebo byly vytvořeny až po roce 1990.

Zvládnete ke každému znaku přiřadit správnou městskou část?

- A) Brno-Medlánky
- B) Brno – Řečkovice a Mokrá Hora
- C) Brno-střed
- Č) Brno-Kníníčky
- D) Brno-Jehnice
- E) Brno-Vinohrady
- F) Brno-Žabovřesky
- G) Brno – Královo Pole

- H) Brno-Chrlice
- CH) Brno-Černovice
- I) Brno-Tuřany
- J) Brno-Ořešín
- K) Brno-Bystrc
- L) Brno-Bohunice
- M) Brno-Kohoutovice

- N) Brno – Nový Lískovec
- O) Brno-Líšeň
- P) Brno-jih
- Q) Brno-Židenice
- R) Brno-Komín
- Ř) Brno-Slatina
- S) Brno – Starý Lískovec

- Š) Brno-Bosonohy
- T) Brno – Maloměřice a Obřany
- U) Brno-sever
- V) znak města Brna
- W) Brno-Útěchov
- X) Brno-Ivanovice
- Y) Brno-Jundrov
- Z) Brno-Žebětín

Správné řešení: 1 V, 2 L, 3 Š, 4 K, 5 CH, 6 H, 7 X, 8 D, 9 P, 10 Y, 11 Č, 12 M, 13 R, 14 G, 15 O, 16 T, 17 A, 18 N, 19 J, 20 B, 21 U, 22 Ř, 23 S, 24 C, 25 I, 26 W, 27 E, 28 F, 29 Z, 30 O

7 | Magistrát informuje

Místo silnice od Letma po Masarykovu vznikne pěší zóna

16 | Aktuálně

Uklidme Česko: zbavit své okolí odpadků můžete i vy

17 | Aktuálně

Dny elektronové mikroskopie: poznejte podivuhodný mikrosvět

34 | Historie

Z jako Zigeuner. Jak vypadal romský holocaust

41 | Kultura

Jak pomocí animovaného filmu rozhybat nemocnou duši

44 | Sport

Běh Lužánkami se drží svých tradic

Akce v Brně | Do Technického muzea za hodinkami či kovadlinami

Fotoreportáž | Cesta (nejen) PETky k recyklaci vede přes unikátní soustrojí

Milé čtenářky, milí čtenáři, Brněnský metropolitán vychází od roku 2005, což už je téměř 20 let. Za tu dobu zažil několik metamorfóz. Věrné čtenářstvo si možná vzpomene na jeho novinovou podobu, která jej provázela dlouhých 12 let. Od roku 2017 se formát změnil na časopisecký a od té doby se experimentovalo s papírem, titulní stránkou, rozsahem i layoutem (tedy uspořádáním a podobou rubrik). Současný vzhled má náš zpravodaj od září 2019, autorkou je tvůrkyně loga města Brna Věra Marešová.

Od dubna nás čeká – z pohledu zmíněných proměn drobná – úprava. Zeštíhlení. O podstatné události ani formáty určitě nepřijedete, zprávy, rozhovory, fotoreportáže, názory zastupitelů, strana kulturní i sportovní, to vše zůstává. Ale třeba editorial si schováme zase až na dobu hojnosti.

V březnovém čísle si přečtete rozhovor o umělé inteligenci s ukázkou „povídání“ s chatbotem (strany 10–13), další interview vás zavede až za oceán, kam se vypravila koncertovat brněnská filharmonie (38–40). Hlavní téma se věnuje fenoménu dobrovolnictví (18–21) a fotoreportáž vás přenesení do blízkosti neobyčejného soustrojí, které nahradí lidské ruce při třídění plastového odpadu (27–28).

Milí Brňané, milé Brňanky, redakce našeho magazínu vám přeje krásné jaro a zdraví po celý rok. ■

Zuzana Gregorová

M | Brněnský
metropolitán

 Informační magazín občanů města Brna,
 březen 2023

Periodický tisk územního samosprávného celku

Editorka: Z. Gregorová

 Redaktoři: M. Žáková, M. Dvořák, R. Loukotová,
 A. Dudková, J. Vašíčková, R. Burián, F. Poňuchálek,
 Z. Obalilová

 Vydavatel: statutární město Brno,
 Dominikánské nám. 1, 602 00 Brno, IČ: 44992785

 Redakce: Magistrát města Brna, Tiskové středisko,
 Husova 12, 601 67 Brno, tel.: 542 172 064,
 e-mail: tis@brno.cz

metropolitán

Redakce neodpovídá za obsah názorových rubrik.

 Šíření jakéhokoliv textu z tohoto vydání bez
 písemného svolení vydavatele je zakázáno.

 Periodicita: 11× ročně (s výjimkou srpna),
 18. ročník, MK ČR E 21747

Místo vydávání: Brno

 Dáno do tisku: 24. 2. 2023, distribuce: do 6. 3. 2023,
 poté je magazín k dispozici v budovách Magistrátu
 města Brna a v tramvajích DPMB a na dalších místech

 Inzerce: Regionální vydavatelství, s. r. o.,
 K Žižkovu 282/9, Praha 9, 190 00, IČO 27846717
 Havel Mouka, 602 557 777, mouka@regvyd.cz

Karel Marek, 606 740 730, k.marek@regvyd.cz

Michal Novák, 739 724 774, novak@regvyd.cz

Tištěný náklad: 210 000 ks

Distribuce: Česká distribuční

Foto na titulní straně: Zdeněk Kolařík

B | R | N | O
www.brno.cz

Najdete nás na: @brnomycity

Tiráž

Brožura poradí, jak si zlepšit zdraví a prodloužit život

Jak předcházet cukrovce, obezitě, mrtvici, demenci nebo duševním poruchám? Rady a tipy nabízí brožura Civilizační choroby, kterou koncem roku 2021 vydal brněnský magistrát. Nyní je znovu k dispozici, např. v Informačním středisku MMB na Malinovského nám. 3. Stáhnout si ji můžete na zdravi.brno.cz.

(zug)

Dárci krve si mohou zasoutěžit o sportovní poukazy

Město Brno pořádá pro dárcce krve motivační akci Dárcovský přebor – 4,5 dl pro život. Je určená všem, kteří od 1. ledna do 31. srpna absolvují bezpříspěvkový odběr krve či některé z krevních složek na odběrovém místě ve Fakultní nemocnici Brno nebo ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně.

Nejde o to, kdo daruje největší objem krve či některé z krevních složek, což v podstatě ani není možné, neboť jsou doporučeny intervaly mezi jednotlivými odběry. Losovat se bude ze všech odběrů zaregistrovaných na webu darujmekrev.brno.cz/darcovsky-prebor-2023. Pro vylosované šťastlivce pak bude připraveno celkem 90 dárkových poukazů Starež-Sport v hodnotě 500 korun a 10 dárkových poukazů Starež-Sport v hodnotě 1 000 korun pro prvodárce. Losování výherců je v plánu ve druhé polovině září.

(java) | foto: FNUSA

Webináře pro rodiče umetou cestičku do školy i jejich dětem

K zápisu do základní školy letos děti s rodiči vyrazí od 1. do 30. dubna.

Zápis a nástup do 1. třídy je pro děti zásadní a často nezapomenutelnou událostí a klade nároky také na jejich rodiče. Ti mohou i letos načerpat cenné informace a rady na webinarích, které pro ně zdarma připravil magistrátní odbor školství a mládeže. Uskuteční se 7., 20. a 27. března a lze se na nich dozvědět mnohé o školní připravenosti dětí či o tom, jak rozpoznat nadané děti a jak s nimi pracovat. Na webinarě je možné se zaregistrovat na webu map3.brno.cz přes přístup „host“.

(mak)

Kvetoucí přístavba Kanceláře veřejného ochránce práv je jedním z brněnských projektů, které chtějí přispět k ochraně životního prostředí. Další příklady dobré praxe a také zodpovědné organizace, které jsou zapojeny do kampaně #PřipravBrno, se představí od 7. do 30. března na výstavě v Urban centru na Staré radnici.

(zug) | foto: KVOP

Na Šumavské staví parkovací dům, auta musela vyklidit plochu

Brzy se začne stavět parkovací dům na Šumavské. Kvůli tomu už není možné vjet na parkoviště mezi Lidlem a Veveří. Auta se nedostanou ani na parkovací místa přiléhající k Lidlu, nakupující ale mohou využít podzemní parkoviště pod obchodem. Průchod pro pěší zůstane zachován. V následujících 14 měsících zde vyrostě čtyřpatrový parkovací dům se 411 místy pro vozidla. Dalších 202 aut zaparkuje na přilehlé ploše v režimu rezidentního parkování. Podrobnosti hledejte na webu kopemezabrno.cz.

(and) | mapa: MMB

Semináře představí nové metody trénování paměti

U příležitosti Národního týdne trénování paměti, který každoročně vyhlašuje Česká společnost pro trénování paměti a mozkový jogging, připravil Odbor zdraví Magistrátu města Brna dva semináře zaměřené na nové metody trénování paměti a jejich praktické využití. První se uskuteční 13. března, druhý 15. března, oba od 9.30 hodin v zasedací místnosti 111 na Malinovského náměstí 3. Počet míst je omezený, proto je třeba se přihlásit předem e-mailem na adrese zukulova.lydie@brno.cz nebo telefonicky na čísle 542 172 434. Vstup na semináře je zdarma. Bližší informace jsou na webu zdravi.brno.cz.

(java)

S novým nádražím přijde i modernizace vlakové sítě v Brně

Neviditelnější a nejdůležitější stavbou v rámci železničního uzlu Brno, pro který se také používá označení Europoint Brno, bude nové hlavní nádraží. Vzniknou však nebo budou modernizovány i menší stanice a nové trati. Vyrostou také celá nová čtvrt' a promění se další části města.

Osobní železniční stanice Brno, hlavní nádraží je v provozu od roku 1839, diskutuje o možné změně její polohy se vedly od 20. let minulého století. V letech 2004 a 2016 proběhla v Brně na toto téma dvě referenda, kvůli nízké účasti však nebyl jejich výsledek závazný.

Klíčový byl rok 2018, kdy nové hlavní nádraží v takzvané poloze „řeka“, tedy u Svatky v místě dnešního dolního nádraží (na snímku), podpořilo Zastupitelstvo města Brna i Zastupitelstvo Jihomoravského kraje,

upřednostnila ho i Centrální komise Ministerstva dopavy. V témže roce se také podařilo získat pravomocné územní rozhodnutí. Dalším mezníkem byl 31. srpen 2020, kdy byla vyhlášena mezinárodní urbanisticko-dopravně-architektonická soutěž o návrh nového hlavního nádraží v Brně. Architekti měli navrhnout nejen výpravní budovu, nástupiště, drážní objekty a mostní konstrukce, ale také přiléhající veřejná prostranství, objekty pro administrativu, služby a bydlení, nové autobusové nádraží, terminál městské hromadné dopavy, parkoviště i úschovny kol. Bylo též nutné zohlednit napojení na městskou dopravní síť i na plánovanou novou čtvrt' Trnitá.

Porota této největší architektonické soutěže v historii České republiky zasedala ve dnech 1. a 2. července 2021 a jako vítěze vybrala návrhy nizozemských ateliérů Benthem Crouwel Architects a West 8. Ty již nyní pro město Brno zpracovávají architektonickou studii na lokalitu přednádraží a zanádraží,

kteřá přímo nesouvisí se samotným provozem nového hlavního nádraží.

Nevyužívané koleje nahradí parky a cyklostezky

Aktuálně je také v přípravě modernizace nádraží Brno-Židenice, které se posune blíž městské hromadné dopravě, i vznik nového terminálu v Černovicích na Olomoucké. Na Vídeňské by měla být vybudována nová vlaková zastávka pro příměstské vlaky s vazbou na brněnskou MHD. V širší lokalitě se navíc prověřuje možnost vybudování dalšího terminálu, kde by stejně jako na novém hlavním nádraží mohly zastavovat rychlovlaky.

Cílem přestavby celého železničního uzlu je, aby tratě, nádraží a zastávky měly odpovídající kapacitu, potřebnou technickou úroveň a aby byly pro cestující komfortní. Zjednoduší se také železniční síť ve městě, a tudíž nebude jeho území tolik fragmentováno – příkladem může být třeba plánované zrušení trati mezi Židenicemi, stávajícím hlavním nádražím a Horními Heršpicemi. V uvolněných plochách vzniknou veřejná prostranství, parky a trasy pro pěší či cyklostezky.

Stavební práce by měly začít v roce 2028, hotovo má být o 7 let později. Správa železnic jako investor odhadovala v roce 2021 náklady na vybudování celé železniční infrastruktury mezi 40–50 miliardami korun. Předpokládané náklady Brna na navazující městskou infrastrukturu jsou vyčísleny na 3 miliardy korun.

Zlepšit dostupnost nového nádraží a obecně zkvalitnit dopravní obslužnost města má i podzemní dráha, tzv. severojižní kolejový diametr. Nyní se prověřuje vedení jeho tras a rozsah pokrytého území v Brně a případně i mimo ně. S tím pak bude souviset, jaký bude vybrán prostředek veřejné hromadné dopavy, tedy jestli půjde o trať tramvajovou či vlakovou, nebo dokonce o metro.

Roman Burián | foto: Zdeněk Kolařík

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách:

- cobude.brno.cz
- europointbrno.cz
- kambrno.cz/novenadrazi

Mendlovo náměstí je hotové. Přibyla Hrachovina i nové zastávky

Práce na Mendlově náměstí jsou u konce. Kromě vizuálních změn si lidé zvykají i na nové uspořádání zastávek městské hromadné dopravy. Některé se přesunuly, jiné upravily. Prostranství nově zdobí Hrachovina.

Mendlovo náměstí má za sebou náročnou rekonstrukci. Od léta 2021 do února 2023 se vyměnila kanalizace i vodovod, místo parovodů jsou pod zemí nyní zabudované horkovody. Pracovali tu také plynaři. Upravil se i povrch a v centrální části prostoru byla odhalena bronzová socha Hrachovina od Jaromíra Garguláka. Více než 5 metrů vysoké dílo odkazuje k osobnosti a přínosu vědce Gregora Johanna Mendela, který v blízkém opatství žil a pracoval.

Razantní proměnu zaznamenali cestující MHD. Trolejbusové i autobusové linky jezdí od Hlinek kolem letohrádku Mitrovských, v opačném směru je jejich trasa stejná jako dosud. Všechny zastávky na náměstí jsou bezbariérové a zastávka linky 1 do Pisárka se posunula blíže k výstavišti. Díky tomu nebudou tramvaje nuceny zastavovat v zatáčce, kde byl výhled řidičů dlouhých vozů omezený.

Změnilo se i rozložení zeleně. Přibýlo 30 stromů a vznikl tu tzv. urban forest, který pomůže vytvořit z náměstí přívětivější prostor. U tramvajové smyčky se připravuje výsadba lučních travin a na přístřešcích budou brzy osázeny zelené střechy.

Práce vyšly přibližně na 200 milionů korun. Rekonstrukci prodloužily nepředvídatelné okolnosti, komplikací bylo například zajištění speciální červené žuly. Původně měla být dovezena z Ukrajiny, což zhatil vpád ruských vojsk do této země. Nakonec se využily zdroje ze Švédska.

Anna Dudková | foto: Zdeněk Kolařík

Město Brno si nechá zpracovat ekonomickou analýzu možného využití pavilonu Z na výstavišti jako muzea MHD. Jasněji by mohlo být za 3–4 měsíce.

Brněnští radní v únoru vybrali firmu, která se postará o výsadbu nové zeleně, instalaci mobiliáře, pitek nebo dřevěných prvků v Řečkovicích a Medláncích. Hotovo by mělo být do 6 měsíců od předání staveniště.

Hledá se společnost, která na Vodově vybuduje třetí halu pro míčové sporty. Sloužit bude jak pro tréninky, tak mezinárodní utkání. Pokud vše půjde dobře, stavět by se mohlo začít v srpnu.

Co potřebuje kultura v Brně? Napoví rodičí se akční plán

Před šesti lety vznikla Strategie kultury a kreativních odvětví města Brna, která se zabývá tím, co zdejší kultura a její tvůrci potřebují ke svému rozvoji. „Jízdní řád“ této strategie se nazývá akční plán. Ten první pokrýval roky 2021 a 2022. Mezi hlavní témata patřila minimalizace dopadů vládních opatření v důsledku pandemie covid-19 a příprava kandidatury Brna na titul Evropské hlavní město kultury v roce 2028. I přesto, že v této soutěži Brno nepostoupilo, bude druhý akční plán na léta 2023–2025 řadu témat rozvíjet, a to i s využitím průzkumu kulturních potřeb Brňanů. Připomínkování návrhu je v plánu od 20. března do 9. dubna. Více se dozvíte na webu kultura.brno.cz.

(zug)

Pokuty a řidičáky nově vyřizují dva odbory

Na magistrátní odbor dopravněsprávních činností na Kounicově 67 jsou zvyklí chodit všichni, kteří mají co do činění s řídičskými průkazy, registrem vozidel, autoškolami a dopravními přestupky. Od 1. března se tento útvar rozdělil na dva – odbor přestupků v dopravě a odbor registru vozidel a řidičů. Obě agendy jsou totiž rozdílné a na sobě nezávislé, navíc velký odbor s více než 140 zaměstnanci bylo obtížné efektivně řídit. Adresa zůstává stejná, k vyřízení některých agend je možné se objednat elektronicky na portálu brno.cz.

(zug)

Číslo měsíce

5,2 %

Těto úroveň dosahovala v Brně v lednu 2023 nezaměstnanost. V České republice činila 3,9 %. Jedním z faktorů, které takto vysokou nezaměstnanost v moravské metropoli způsobují, je vysoký počet dojíždějících z okolních okresů.

Informace o aktuálním provozu či případných omezeních najdete na webových stránkách divadlobolkapolivky.cz a kinoscala.cz.

Brno řeší stav střechy v kině a divadle

Univerzitní kino Scala a Divadlo Bolka Polívky přerušily koncem února na několik dní provoz. Důvodem bylo zjištění špatného stavu železobetonových vazníků střechy nad sály těchto dvou kulturních institucí. Na problém se přišlo během stavebně-technického průzkumu v rámci plánované rekonstrukce. Město Brno jako vlastník objektu začalo situaci ve spolupráci se statiky a dalšími odborníky neprodleně řešit, aby mohl být provoz co nejdříve obnoven.

(rob) | foto: Zdeněk Kolařík

V dubnu se změní parkování v oblasti Červeného kopce

Od 17. dubna se rozšíří rezidentní parkování do oblasti 1-22 (Červený kopec). Bude zde návštěvnická zóna C, kde regulace platí v pracovní dny od 17 do 6 hodin. V této době tam za hodinu stání zaplatí lidé bez oprávnění pro rezidenty či abonenty 20 korun za hodinu. Více se dozvíte na webu parkovanivbrne.cz.

(and)

Teplárny podepsaly smlouvu na stavbu kotle na dřevní štěpku

Kotel na spalování dřevní štěpky pro městskou společnost Teplárny Brno postaví konsorcium firem Škoda Praha a OHLA ŽS. Smlouvu podepsaly na konci února, práce by mohly začít v dubnu a potrvají 18 měsíců. Výsledkem bude snížení spotřeby zemního plynu o 15 procent, což pomůže stabilizovat ceny tepla v Brně; významný je i ekologický přínos. Cena zakázky činí 2,48 miliardy korun bez DPH. Teplárny již obdržely rozhodnutí ministerstva životního prostředí o poskytnutí dotace ve výši 1,67 miliardy. Stavbou se završí celková modernizace a ekologizace maloměřického provozu tepláren.

(rob)

Místo silnice od Letma po Masarykovu vznikne pěší zóna

Prostor před hlavním brněnským nádražím se promění. Ubyde zde aut a pro chodce bude přecházení o něco bezpečnější – část dnešní silnice totiž poslouží jako pěší zóna. Auta se sem ve směru z Koliště či Benešovy už nedostanou.

Od 1. března až do konce června budou v Nádražní ulici platit dopravní omezení spojená se změnami uspořádání prostoru před hlavním vlakovým nádražím.

Práce jsou rozděleny do dvou etap. První už začala a měla by trvat do 14. května. Při ní se pro řidiče uzavřela Nádražní ulice ve směru z Koliště na Nové sady neboli jízdní pruh u obchodního centra Letmo. Vozidla projedou pouze v opačném směru od Nových sadů na Koliště (podél nádražní budovy).

Od viaduktu platí příkázaný směr jízdy na Benešovu a naopak z Benešovy je doprava svedena právě pod viadukt a na křižovatku Dornychu, Křenové a Koliště. Chodci musí staveniště obejít podél budovy hlavního nádraží. V navazující etapě se přidá uzavření druhé strany Nádražní ulice.

Jakmile bude vše hotové, auta budou moci v novém uspořádání kolem nádraží projíždět pouze ve směru od Nových sadů. Od viaduktu na Křenové nebude možné odbočit k nádraží a z Nádražní se řidiči nedostanou do Benešovy.

Silnice se od Letma po Masarykovu stane pěší zónou. Chodci tak získají bezpečnější a přehlednější prostor včetně komfortnějšího přístupu na jednotlivé tramvajové zastávky.

Pro krátkodobé zaparkování, když je třeba někoho například vyzvednout nebo nechat vystoupit, vzniknou u nádraží i Letma nová obrátková místa.

Aktuální informace najdete na webu kopomezabrno.cz.

Anna Dudková

Critical Time Intervention: velké české poprvé začíná v Brně

S programem Housing First (tedy Bydlení především) začalo Brno v roce 2016 jako první město u nás. Komplexní přístup, který je součástí projektu, se nyní dostává ještě na další úroveň – spouští se Critical Time Intervention (CTI), který by společně s Housing First měl pomoci zabydlet 60 domácností. To ale není vše, co se v Brně v oblasti sociálního bydlení chystá.

Cílem Housing First je najít domov lidem v bytové nouzi, azylových domech, ubytovnách či přímo bez domova. Jenže v těchto případech nestačí „dodat“ byt. Lidé dlouhodobě vyčlenění ze společnosti potřebují větší a hlavně delší podporu sociálních pracovníků a dalších odborníků. A tady metoda Housing First začíná.

Projekt, který odstartoval v únoru, zabydlí 20 domácností. Klíčová je důvěra, jakkoliv to zní jako klišé, ale sociální pracovníci s rodinou či jednotlivcem spolupracují dlouho a díky budování vztahu mohou lépe a efektivněji pomáhat při řešení problémů. Těch mají účastníci programu spíš více než méně. Klíčové je z tohoto důvodu budovat právě síť profesionálů, o které se rodiny či jednotlivci mohou opřít.

Vytvořená síť kontaktů, která rodinám nabízí řešení různorodých životních situací, nejen zůstane, ale bude se rozrůstat. Každý sociální pracovník ví, na koho se můžou jeho

klienti obrátit, pokud mají problémy například se zdravím, s dluhy nebo je mají jejich děti ve škole. Záchraná sít ulehčuje celkovou situaci všem.

Její součástí jsou i peer pracovníci. To jsou lidé, kteří mají za sebou stejnou nebo velmi podobnou zkušenost jako klienti, a mohou se tak vcítit do jejich situace. Dalším faktorem, na kterém projekt staví, je dlouhodobé zotavení. K dispozici bude terapeut a právě on a také peer pracovníci jsou podstatnou součástí procesu nastolení psychické pohody.

Metoda pro „málo chudé a zároveň málo bohaté“

Další velké poprvé se v Brně chystá právě teď. Metoda Critical Time Intervention (CTI) je hlavně v USA už známá a využívaná – proto se při přípravě pracovníci Odboru sociální péče Magistrátu města Brna obrátili na kolegy z New Yorku.

Na koho se tento projekt zaměřuje? „Objevili jsme, že je tady další nepokrytá cílová skupina. Jsou to domácnosti – ať už rodiny, či jednotlivci – kteří dlouhodobě stagnují v pořadnicích na sociální byty i na obecní byty v městských částech,“ vysvětluje koordinátor programu Daniel Janeček.

Často se jedná o domácnosti, které nejsou tak ohrožené, aby se dostaly výše v pořadníku na sociální bydlení, ale zároveň nejsou dostatečně solventní pro obecní byt. „Stále jde o lidi v bytové nouzi. Najdeme zde jednotlivce i celé rodiny v azylových domech a ubytovnách,“ doplnil Janeček. 40 takových domácností bude zabydleno během následujících 33 měsíců.

CTI metoda má čtyři fáze, během nichž se postupně zeslabuje pomoc sociálního pracovníka. Podpora u daného klienta trvá vždy jeden rok, což je zároveň doba, na niž se standardně podepisuje nájemní smlouva. Během zmíněného času je cílem dostatečně stabilizovat životní situaci jedince či rodiny, aby následně všechno zvládl/a sám/a, případně jen s podporou neziskových organizací.

V první, předzabydlovací fázi se zjišťují potřeby vybraných lidí, následně při zabydlování spolupracují klient se sociálním pracovníkem velmi intenzivně na nastavení služeb a vyřešení problémů. Třetí část testuje nastavení služeb a případně je bude vyladovat. A v poslední fázi by měla být setkání čistě formální, zda není potřeba něco upravit. Celé to bude zaštiťovat case manažer, který bude vhodně sítovat klienty.

Novinkou bude garanční fond, tedy částka, která bude určena k využití na opravy v bytech. Díky tomu budou mít jednotlivé městské části poskytující byty do projektu CTI jistotu, že v případě nenadálé události bude jejich majetek opraven a uveden do řádného stavu.

NAŠE HOŘKOST
NAŠE HRDOST

EXTRA HOŘKÝ
BITR
LEŽÁK

Umělá inteligence: Spotřebuje kvanta energie, ale možná vyřeší klimatickou krizi

Jak se umělá inteligence liší od lidské inteligence? Jaký dopad bude mít umělá inteligence na naši společnost a ekonomiku? Jaká jsou největší rizika a výhody vývoje umělé inteligence a jak se s nimi můžeme vypořádat? Toto není záznam myšlenkového pochodu redaktorky, která se připravuje na rozhovor. Tyhle tři otázky pro mě během několika vteřin vymyslela aplikace ChatGPT. Odpovědi jsem ale hledala jinde – u Jana Bárty, koordinátora platformy Brno.AI.

Když si člověk „povídá“ s chatovacím botem ChatGPT, chvílemi by až zapomněl, že jeho komunikačním partnerem je stroj, který za sebe jen velmi chytře skládá slova. Nemůžu si nevzpomenout na dokonalé humanoidní roboty z kultovní série Vetřelec, o nichž divák po většinu filmu netuší, že nejsou skutečnými lidmi. Blížíme se téhle sci-fi představě? Dostaneme k té počítačem zvládnuté iluzi lidské mysli i fyzické tělo?

Nevím, jak je v tomto vývoj, věda a technologie daleko, ale spíše si kladu otázku proč. Proč dělat něco, co nahradí v této oblasti člověka, když lidí je dost? A co pak s těmi lidmi? Pokud nemluvíme třeba o práci v nebezpečných podmínkách, vidím cíl spíše v odbourání manuálních ubíjejících věcí, do kterých člověk nepřidává nic lidského. Co je lidského na tom, stát celý den u pásu? Sepisovat jako právník stále stejné smlouvy podle jednoho mustru? To je nahraditelné robotem. Samozřejmě vyvstávají otázky, co s těmi lidmi potom bude, ale před 150 lety jsme tu měli průmyslovou revoluci, všechny procesy se taky zásadně proměnily – a lidé se přizpůsobili, práci si našli. Hledání nových modelů práce nás čeká i teď. Je jen otázka času, kdy řeknu programu „potřebuji prezentaci na tohle téma, zdůraznit v ní tyto tři věci a aby to celé zabralo 10 minut“ a program to obratem udělá. Už se neptáme jestli, ale kdy. A v tu chvíli to ovlivní celou řadu kancelářských činností, marketingových pozic a dalších.

Samotný výraz umělá inteligence (AI, z anglického artificial intelligence) zní velmi sofistikovaně. Přibližte prosím, v jakých oblastech života už se s ní ale dnes setkáváme všichni na každodenní bázi.

Využití AI jsou velmi různá. Ta dnes už opravdu běžná začínají například u rozpoznávání obrazů – v Brně jezdí kamerové auto, které snímá SPZ a porovnává je se systémem zaplacených parkovacích oprávnění; na rozpoznávání jazyka jsou založení hlasoví asistenti jako Siri nebo Alexa v chytrých telefonech. Na internetu se s tím potkávejte třeba v e-shopech, kde vám nejen na základě samotného nákupu, ale celkově chování na stránkách vyskakují doporučení na další produkty. Něco z těchto postupů ještě spadá do umělé inteligence, něco už třeba ne, ale hledáním té hranice bychom mohli strávit celý den.

V posledních měsících online svět ovládly dva nové nástroje, už loni zpřístupněné generátory obrázků, následované o něco později generátorem textů ChatGPT (ukázkou práce obou najdete na straně 13). Z mého laického pohledu to vypadá, jako by se 40 let v téhle oblasti nic nedělo a v posledním roce dvou se stalo všechno. Jak je to doopravdy?

Šlo spíše o takové cykly vývoje a útlumu, čas to daného třeba tím, že nestačil výpočetní výkon, jinými slovy že už třeba byly známy funkční algoritmy, ale počítače nebyly tak

Nástroje umělé inteligence budou brzy dělat to, co je dnes vyhrazeno jen velmi talentovaným lidem. (Očekávám, že to půjde v opačném pořadí, než jsme předpokládali: nejdříve kreativní odvětví, pak kancelářská práce a nakonec manuální.) Vynikající pro společnost; ne tak pro jednotlivá zaměstnání.

Sam Altman, zakladatel Open AI

Brno.AI je platforma, která vznikla zhruba před dvěma lety. Jejím cílem je propojovat lidi a instituce zabývající se umělou inteligencí s firmami nebo veřejnou správou, kde by tyto postupy mohly najít využití. Kromě toho pořádá i akce pro veřejnost, na podzim to bývají Dny AI (letos 9.–15. října). Více informací hledejte na webu www.brno.ai.

silné, aby je dokázaly vyřešit. V poslední době se vývoj extrémně zrychlil. A právě zmíněné nástroje umožňují, že k AI a jejímu využití nachází cestu stále více lidí, vše je otevřené a dynamické a je mnohem složitější predikovat, co se bude dít dál.

Pro mě jako redaktorku jsou schopnosti například zmíněného ChatGPT až strašidelné. Vždycky jsem si myslela, že stroje budou přebírat spíše mechanickou, dělnickou práci, ale najednou je tím ve velkém zasažena kreativní oblast: programy píšou básně, scénáře, marketingové texty, malují obrazy, které se prodávají na aukcích...

Zrovna u obrazů je otázka, co přetrvá, co budou chtít lidé opravdu kupovat. Jestli se bude dražit jen dílo bez ohledu na to, kdo ho „vyrobil“, nebo jestli tam bude hrát roli to, že je v tom otisk člověka. Nicméně je to velká výzva třeba pro učitele. Zpřístupnění ChatGPT má totiž okamžitý dopad, to není nějaký výhled do budoucna, a vyžaduje tím pádem okamžitou změnu přístupu. Úplně totiž bourá jeden z dosavadních způsobů učení, tedy „uč se tím, že budeš psát nebo tvořit“, a nahrazuje ho „nauč se, jak technologie fungují, jak jim zadat práci a jak ověřovat výstupy – informace a fakta“. A přidám k tomu ještě svou soukromou doušku – podle mého názoru bude nutné hlavně u malých dětí upřednostňovat učení zcela bez technologií. Lidský mozek na ně není adaptovaný a je opravdu důležité nejprve v něm ukotvit základní hodnoty, základní rozlišení toho, co je a co není realita.

Narazil jste na to, jak široké možnosti využití umělé inteligence má. V jakých projektech je zapojená tady v Brně?

Na špičkové úrovni je třeba pracoviště VUT na zpracování přirozeného jazyka, na rozpoznání řeči. Z toho se vydělila spin-off firma, která pracuje s faktem, že otisk řeči je stejně unikátní jako otisk prstu, takže se hlas dá použít k identifikaci a k zabezpečení. A v téhle specializaci je ve světě top. Jsou tu firmy, které se zaměřují na autonomní řízení (vozidla pohybující se bez řidiče – pozn. red.), na rozpoznávání lidí, ale ne ve smyslu „tenhle obličej patří panu X“, ale odlišení člověka od jiných věcí, identifikace toho, že toto je chodec, toto cyklista, tohle je auto, kamion, motorka nebo pes. Kamery s touthle schopností jsou nainstalované například na náměstí Svobody a na Masarykově ulici.

Všechny vyhodnocovací procesy probíhají už na kameře a dál se odesílají jen anonymizovaná metadata, proto není potřeba řešit třeba souhlas s GDPR. Jde ale o to, že systém je potenciálně schopný všimnout si, že se děje něco nestandardního, třeba že nějaký člověk spadne, že se strhne rvačka, a může dát echo dál. To je užitečné i v nemocnicích nebo v domech pro seniory, když jsou klienti sami na pokoji a stane se něco nestandardního, systém to vyhodnotí „bacha, toto může být průšvih, raději zavolám někoho, kdo to zkontroluje“. V lékařství jsou vůbec ty věci ohromné. Jeden brněnský start-up analyzuje riziko vzniku chorob, které se dá takhle odhalit mnohem rychleji, než by na to přišel člověk, a tím pádem se nástupu onemocnění dá třeba ještě předejít. Další oblastí, která je hodně aplikovaná, ale taky je v ní ještě stále velký potenciál, je rozpoznávání obrazu. Mluvil jsem třeba o tom autě kontrolujícím SPZ. Když už je v ulicích, je jen na nás, jaká data po něm budeme chtít sbírat a vyhodnocovat – jestli si má třeba všimnout výmolů ve vozovce, plných odpadkových košů, vyvrácených značek apod. Jedna brněnská firma zase analyzuje zvuky, konkrétně zvuky v lese, aby podle toho odhalili nelegální kácení stromů, a jiná přišla s nedestruktivním způsobem zjišťování zdraví stromů, ke kterému není potřeba dendrolog, takže je to časově méně náročné i levnější, pokryje se tím větší množství stromů, aplikace navrhne řešení daného stavu, opatření, takže se strom dá zachránit a nemusí se kácet. Celkově u životního prostředí jsou možnosti fascinující. Umělá inteligence sice pálí mraky energie, ale možná nám pomůže vyřešit klimatickou krizi. Máme díky ní lepší klimatické modely, umíme se lépe připravit. Optimalizovat trasy nákladních aut a tím ušetřit palivo. Efektivněji navrhnout množství hnojiv nebo herbicidů, rozpoznat přesně rostliny, na které mají být aplikovány, když už se bez chemie nedokážeme obejít.

To je opravdu hodně široký záběr.

Já si vlastně nedovedu moc představit nějaký lidstvu nepřátelský způsob využití. Samozřejmě jsou tu hackerské útoky za pomoci AI třeba na volební systémy nebo tvorba deep fakes (videa, jež nahrazují zachycenou realitu něčím smyšleným a která jsou provedena tak dokonale, že úpravy nejsou technicky rozeznatelné – pozn. red.)

a dezinformací. A na to je právě třeba lidstvo připravit, aby bylo vůči lžím a zkreslením odolné.

Jenže v tomhle technický vývoj značně předbíhá ten sociální...
Jednoznačně.

Pak je otázka, jestli to v tuhle chvíli není jednoduše zneužitelné, protože společnost, myšleno masa lidí, na to připravená není.

K tomu je tu druhý aspekt, že se moc koncentruje do rukou pár lidí. Ti, kteří na to mají, budou něco vyvíjet, a ti ostatní budou konzumovat, co jim bude připraveno. Proto je důležitá regulace. Člověk jako jednotlivec se proti tomu nemá jak bránit, tahá za výrazně kratší konec. Ale v tom je úloha regulátora, aby nastavoval hranice. V Evropské unii se zásadní regulace, tzv. AI Act, právě připravuje, ale už teď to jsou různá omezení třeba v používání dat, GDPR apod.

A na druhé straně je úkolem vést lidi ke kritickému myšlení...

Aby sami odhalili, co je a co není pravda. Ne díky cenzuře shora, ne kvůli tomu, jak to vypadá, ale jen na základě toho obsahu. A taky je třeba, aby si uvědomovali, že je online svět uzavírá do sociálních bublin: právě pomocí nástrojů umělé inteligence, která jim doporučuje videa, statusy a další obsah, jenž koresponduje s jejich viděním reality, takže jsou s ním spokojení, baví je, zajímá, chtějí ho víc a stráví na dané stránce víc času. Je ale potřeba, aby člověk neztrácel vzhled ani do dalších bublin. Tuhle polarizaci umocňují politici, ostatně to bylo vidět i teď před volbami, ale nevyvolává ji AI sama o sobě. Pořád je to nástroj v ruce člověka, a jak ho člověk použije, takové budou dopady. Když to bude blbec, dopady budou blbé, ale když dobrý člověk, tak dobré. Věřím tomu. Umělá inteligence je nástroj, který nám může hrozně pomoci. A protože jeho využití určuje lidský faktor, musí člověk stát na pevných základech a hodnotách, odolných nejen vůči AI, ale připravený obecně i na cokoli dalšího, co tu bude za dvacet let – protože kdo ví, jaké nástroje se budou používat v tu dobu.

Radka Loukotová | foto: JIC

Ukázka komunikace s ChatGPT

Lidé v řadě profesí se nyní seznamují s možnostmi, které jim současné volně dostupné nástroje umělé inteligence nabízejí. Obrázek výše „namalovala“ umělá inteligence DALL-E na zadání „Brno, Petrov“. Výstupy ChatGPT vycházejí z databáze textů na internetu (využívají data do roku 2021) a ty pak na základě algoritmů přetvářejí v požadované formy. Dovedou generovat esej o eutanazii i radu, jak se vypořádat s nějakým problémem v Excelu. Ačkoliv se výstupy mohou tvářit sebevědomě, je třeba přistupovat k nim kriticky, jak ukazuje i následující přepis konverzace s chatbotem. Odhalíte, jakých chyb se dopustil? Texty ale mohou sloužit alespoň jako inspirace nebo jako zbraň proti tzv. syndromu prázdné stránky.

RL: Chystám se na návštěvu do Brna, co bys mi doporučil?

ChatGPT: V Brně je mnoho zajímavých aktivit, ale pokud bych měl vybrat jednu věc, kterou byste měla určitě podniknout, doporučil bych vám prohlídku architektonických skvostů tohoto města. Brno má bohatou historii a je plné různých architektonických stylů, od gotiky až po modernu. Mezi nejznámější architektonické skvosty v Brně patří gotická katedrála svatého Petra a Pavla, která se nachází na Petrově náměstí. Další zajímavá místa, která stojí za návštěvu, zahrnují Villa Tugendhat, modernistickou budovu z 30. let 20. století, nebo funkcionalistickou budovu Mahenova divadla, které bylo postaveno v roce 1925.

Takže pokud hledáte další zajímavou věc, kterou byste mohla v Brně podniknout, doporučil bych vám prohlídku architektonických skvostů tohoto města a objevit tak jeho krásu a historii.

do 12. 3. **Jednostopá vozidla vystřídají pomyslné lidské stopy**
Až do 12. března mohou o víkendu lidé vyrazit na závodní dráhu Masarykova okruhu pěšky a užít si ji z netradiční perspektivy.
brno-circuit.com

do 30. 4. **Jak TMBK komentoval události roku 2022**
Fotokoláže Tomáše Břínka známého pod pseudonymem TMBK vystavuje Galerie Valchařská v areálu tiskárny Helbich.
galerievalcharska.cz

7.–9. 3. **30 let sami sobě pánem. Městské divadlo slaví republiku**
Hity českých dějin v nových aranžích tvoří unikátní hudební projekt sólistů a orchestru Městského divadla Viva „Lalala“ republika.
mdb.cz

st 8. 3. | 17 hod. **MDŽ v Uměleckoprůmyslovém muzeu: zaostřeno na ženy**
Speciální prohlídka zaměřená na umělkyně a designérky, jejichž tvorba je zastoupena v expozici Art Design Fashion, povede kurátorka Andrea Březinová.
moravska-galerie.cz

so 11. 3. | 19 hod. **Na návštěvníky Labutího jezera čeká vzácná hostka**
Jako Odetta se představí hvězda nejznámějšího baletního divadla na světě, emeritní první sólistka Mariinského divadla Anastasia Matviienko.
ndbrno.cz

st 22. 3. | 16 hod. **Poklady špilberské zbrojnice se zasvěceným komentářem**
Zbraně a zbroje středověku, ale i raritní a zdobné zbraně ze sbírek Muzea města Brna představí návštěvníkům Špilberku průvodce.
spilberk.cz

od 22. 3. **Za novou podobou okolí Domu umění**
Výstava v Domě pánů z Kunštátu spjatá s realizovanou architektonickou soutěží zahrne v rámci doprovodného programu i prezentaci oceněného ateliéru (30. 3.).
dum-umeni.cz

ne 26. 3. | 10 hod. **Poznejte příběh a pověsti Staré radnice**
Na komentované prohlídce vám Martin Koplík ukáže prostory nejstarší dochované občanské stavby v Brně.
vstupenky.ticbrno.cz

st 29. 3. **Alena Mornštajnová promluví o sobě i novém románu**
Na besedu s jednou z nejznámějších českých spisovatelek současnosti zve Moravská zemská knihovna.
mzk.cz

čt 30. 3. **Překladačské oříšky v knize Tanec s gestapem**
Milan Pohl představí záludnosti překladačské profese na knize popisující pátrání po zmizelém Alfredu Löw-Beerovi v roce 1939.
vilalowbeer.cz

ne 2. 4. | 10 hod. **Přivítejte jaro kreativně, vyzývají Lužánky**
Do svého pracoviště v centru na Solniční zvou dospělé a náctileté od 14 let na workshopy výroby kosmetiky nebo třeba barefoot sandálů.
kreativniden.luzanky.cz

2.–4. 4. **Než skončí válka. V HaDivadle hrají Ukrajinci**
Dokumentární inscenace v režii Maxe Nowotarského, tvořená a hraná společně s jeho krajany, které sem vyhnala válka.
hadivadlo.cz

 Zahrají divákům v oblecích i v tepláčkách

„Nemám co na sebe“ už nemůže sloužit jako výmluva z návštěvy divadla. Minimálně toho brněnského Národního. V březnu tady totiž poprvé vyhlásí tzv. Casual týden, v rámci kterého výslovně vybízejí diváky, aby přišli prostě v tom, v čem je jim dobře, a užili si představení pohodlně a bez obav ze společenských konvencí. Neformální návštěvu si užijte na činohrách Chytání Vidně (10. 3.) a Zlatý drak (13. 3.) a na opeře Così fan tutte (10. a 12. 3.).

(ral) | foto: NdB

 Do Technického muzea za hodinkami či kovadlinami

Hned dvě nové výstavy startují v březnu v Technickém muzeu v Brně (tmbro.cz). Komorní Digtalky od 7. 3. představí veřejnosti kolekci 264 kusů náramkových hodinek vyrobených v 50. až 90. letech 20. století. Milovníky kovářství a vůbec všechny zájemce o umění a tradiční řemeslo zaujme už o 14 dní později výstava Umění kovadlin, mapující současnou kovářskou scénu. Na její zahájení budou zapůjčeny i pasovací meče užívané Armádou České republiky, zhotovené Jaromírem Čížkem.

(ral) | foto: TMB

 Tři divadelní tipy pro rodiče s dětmi

Po loňském pilotním ročníku přichází Polárka (divadlopolarka.cz) s oficiálně 1. ročníkem festivalu pro nejmenší děti MimiArt. Mezi 11. a 14. březnem zhlédnete domácí i hostující představení určená dětem od 0 do 3 let. V neděli 26. března se na Leitnerce rozehraje příběh známých žabáků Kvaka a Žbluňka v podání Divadla Líšeň (divadlolisen.cz). Převážně pro dětské publikum budou hrát i na prohlídce amatérského loutkářství Loutka v Brně. Do SVČ Lužánky (luzanky.cz) se za herci na drátkách vydejte 1. dubna.

(ral) | foto: archiv SVČ Lužánky

Tuřanské letiště letos nabídne dvě pravidelné linky

Na dovolenou letos cestující z Brna odletí až do 29 míst světa, mezi nové sezonní destinace patří Kapverdy, Madeira nebo Černá Hora. Stálíci mezi pravidelnými spoji je Londýn, k němuž od konce března přibude italské Bergamo.

•
(zug)

Studenti si navrhli a vyrobili prostor pro setkávání i výuku

V kampusu Mendelovy univerzity v Černých Polích v únoru přibyla nová stavba – design lab, který poslouží jako neformální místo pro setkávání spolužáků i studentů a vyučujících a také jako prostor pro výstavy, workshopy či výuku.

Spoluautorem projektu je známý český designér Petr Novague, podobu a vybavení interiérů navrhla studentka designu nábytku Anna Horáková. Většina nábytku vznikla v dílnách Lesnické a dřevařské fakulty MENDELU.

Dvoupodlažní design lab tvoří 11 tmavě šedých kontejnerů s velkými prosklenými plochami. V přízemí se nachází espresso bar a právě tady si mohou příchozí popovídat nebo zhlédnout výstavu, v patře je zóna pro výuku, workshopy a konference.

•
(zug) | foto: MENDELU

Nejlepší příklady péče o krajinu dostanou cenu i odměnu

Až do 30. dubna je možné přihlásit projekty do soutěže Cena za krajinu 2023.

Zapojit se mohou dokončené projekty na jižní Moravě, které mají pozitivní dopad na zadržování vody v krajině, adaptaci krajiny na změnu klimatu a na podporu biodiverzity. Hodnotit se bude komplexnost a přesah projektu, vazba na další opatření v okolí, zachování původního stavu lokality, udržitelnost a systematický přístup. Soutěž vyhlásil Jihomoravský kraj, vítězové jednotlivých kategorií si rozdělí 230 tisíc korun. Podrobnosti najdete na webu cenazakrajinu.cz.

•
(java)

Světový den vody připadá na 22. března. U této příležitosti připravilo pracoviště Lipky Jezírko v Soběšicích akci Den vody aneb Voda ve městě, jež se koná 25. března. Dospělí se dozví o opatřeních proti suchu či dešťovým záhonech, pro děti bude připravena dobrodružná stezka a dílnička.

•
(java) | foto: Lipka

Bude kaple v Žabovřeskách nejlépe opravenou památkou?

V každoročním hlasování o nejlépe opravenou kulturní památku Jihomoravského kraje letos můžete poprvé podpořit stavbu zrekonstruovanou Brnem – kapli sv. Antonína Paduánského v Žabovřeskách. Nyní se kolem ní staví velký městský okruh a tramvajová trať, poté se ke kapli dostanete po novém chodníku. SMS hlasování běží od 13. do 31. března a brněnské želízko v ohni najdete v sekci drobné stavby. Více se dozvíte na webu jmk.cz.

•
(zob) | foto: Zdeněk Kolařík

Senioři se na univerzitě dozví víc o ochraně zvířat

Univerzita třetího věku zakotvila i na Veterinární univerzitě Brno. Senioři nad 60 let, kteří pobírají starobní či invalidní důchod, se zde mohou přihlásit do studijního programu Pohoda a ochrana zvířat. Během dvouletého studia se posluchači dozví zajímavé informace o péči o zvířata v útulcích, zoologických zahradách a záchraných stanicích, o péči o správné životní prostředí jednotlivých druhů a mnoho dalšího. První dva semestry jsou zdarma. Výuka začala sice už v únoru, zapojit se lze ale ještě teď. Přihlášky a další informace jsou dostupné na webu vfu.cz.

•
(and)

Uklidme Česko: zbavit své okolí odpadků můžete i vy

Ačkoli hlavní den letošního ročníku jarní akce Uklidme Česko připadá na 1. duben, rozhodně nejde o apríl. Podaří se překonat loňský rekord? A jak se můžete do úklidu svého okolí zapojit i vy?

Odstranění černých skládek a prevence jejich vzniku je hlavním cílem každoročních akcí pod hlavičkou Uklidme Česko. Jen v loňském roce se do nich zapojilo 194 800 dobrovolníků po celé zemi, kteří z přírody odnesli 2 730 tun odpadu.

Princip akcí, které pořádá stejnojmenný spolek, je jednoduchý. Lidé se mohou přihlásit jako dobrovolní organizátoři, přičemž se pak postarají od začátku do konce o hladký průběh úklidu v místě, které si sami zvolí. Může to být třeba lokalita poblíž jejich bydliště nebo místo v přírodě, kam rádi vyrážejí ve volném čase.

Dobrovolní organizátoři v tom ale rozhodně nejsou sami. Spolek jim předá své know-how, pevné pytle a ochranné rukavice na sběr odpadků a pomohou i další dobrovolníci. Přidat se může každý, kdo se registruje na webu. Při registraci si také může zvolit místo, kam s odklizením nepořádku přijde pomoci.

Každoročně se do této činnosti zapojují nejen jednotlivci, ale také zájmové skupiny, firmy, školy či obce, které se vypraví udělat ze svého okolí o kus hezčí místo. Při společných úklidech pomáhají nejen dospělí, ale také početné skupiny dětí. Ne všichni mají časové či fyzické možnosti zapojit se přímo, pomoci ale mohou i dodáním nezbytného materiálu nebo finanční podporou. Bližší informace, tipy a návody najdou zájemci na webu uklidmecesko.cz.

Anna Dudková | foto: Uklidme Česko

Kdo zavítá 2. dubna od 11 hodin do Björnsonova sadu na food festival Vařím pro dobrou věc, pochutná si a přitom podpoří dospělé s poruchou autistického spektra na cestě k samostatnosti.

Jihomoravský kraj spustil elektronický katalog sociálních služeb prostedoma. jmk.cz. Nové webové stránky mají za úkol zvýšit povědomí o terénních službách.

V úterý 7. března se bude u pomníku na Komenského náměstí konat vzpomínkové shromáždění při příležitosti 173. výročí narození prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka.

Hledačka zve na výpravu za zvířenou v ulicích Brna

Brněnská zvířena – tak nazvalo středisko ekologické výchovy Lipka svou hru se šiframi, která provede luštitelce centrem města.

Hra typu hledání pokladu měří dva kilometry a je určena pro začátečníky, např. rodiny s dětmi. Na webu www.lipka.cz/hledacka si mohou zdarma stáhnout listy s úkoly a šiframi a vydat se po stopách zvířat a zvířecích motivů v ulicích. „Pokladem“ pak bude povědomí o nečekaných zajímavostech Brna a také tip na výlet do „divoké“ přírody na okraji města.

(zug)

Vyžeňte zimu a přivítejte jaro v zoologické zahradě

Bliží se jarní období, které je spojené s prastarým zvykem vyhánění zimy v podobě Morany. A právě toto symbolické vítání jara můžete zažít v sobotu 18. března v brněnské zoologické zahradě. Pro děti bude připravena soutěžní stezka nebo zdobení líta, což býval živý stromek ověšený barevnými pentlemi a malovanými kraslicemi. Chybět nebude ani speciální komentované krmení. O 10 dní později, tedy 28. března, pak v Zoo Brno pořádají u příležitosti Mezinárodního dne ptactva soutěž pro žáky druhého stupně základních škol a studenty víceletých gymnázií. Více čtete na zoobrna.cz.

(java)

Požádali jste si na úřadu práce o příspěvek na bydlení, přídavek na dítě apod. a chcete vědět, jak to vypadá se zpracováním vaší žádosti? Od února funguje nové call centrum ÚP ČR na čísle 800 77 99 00, kde vám to řeknou.

Březen je měsíc přicházejícího jara a to pro mnoho lidí symbolizují fialové hlavičky konikleců.

Na procházky jarní přírodou s respektem

Pokochat se rozkvetlými koniklecí vyražejí lidé každoročně v březnu (nejen) na Kamenný vrch. Prosíme, respektujte pravidlo pohybu pouze po cestách (nescházejte z nich ani při vyhýbání se kalužím, ani při focení). Pozornost věnujte také tomu, kde sbíráte medvědí česnek. V chráněných oblastech (poznáte je podle cedulí nebo červených pruhů na stromech, vyznačeny jsou i v mapách) je trhání rostlin zakázané, protože se tím porušuje unikátní ekosystém, který chceme pro jeho vzácnost zachovat pro další generace. ■

(ral) | foto: Marie Schmerková

Teplárny snížily od 1. března cenu tepla

Průměrná domácnost se spotřebou 20 GJ ročně díky snížení ceny tepla v Brně zaplatí asi o 3 740 korun méně než doposud. Přispěly k tomu především nižší náklady na nákup zemního plynu a emisních povolenek, vliv měly i příjmy z prodeje elektřiny. Data navíc ukazují, že většina lidí se chová zodpovědně a s energiemi šetří. ■

(rob)

Jídlo do koše nepatří aneb Jak ušetřit 3 tisíce ročně

Poslední tři roky Mendelova univerzita v Brně zjišťovala z komunálního odpadu na sídlišti, kolik potravin Češi a Moravané vyhodí do koše, na kompost nebo vylíjí do záchodu. „Jednalo se o 53 kilogramů na osobu za rok po odečtení nevyhnutelného odpadu, jako jsou například skořápky a kosti,“ uvedla Lucie Veselá z Mendelu. Získaná data využila Vysoká škola ekonomická v Praze a spolek Zachraň jídlo k vyčíslení, jaká je cena takto znehodnocených potravin. Částka na jednotlivce dosahuje 3 519 korun, rodina se dvěma dětmi tak může letos ušetřit 14 076 korun, pokud nebude plýtvat. ■

(zug)

Dny elektronové mikroskopie: poznejte podivuhodný mikrosvět

Bez elektronových mikroskopů bychom se dnes už těžko obešli v lékařství, kriminalistice, archeologii, výzkumu materiálů nebo leteckém průmyslu. Každý třetí takový přístroj na světě pochází z Brna. Přijďte se nyní seznámit s pestrým mikroskopickým světem.

Odhalit, co vše nám tento přístroj umožňuje vidět, mohou lidé od 20. do 26. března na Dnech elektronové mikroskopie (DEM). Akce se letos zaměří na neviditelné hrdiny, kteří se vyskytují všude kolem nás, nebo dokonce přímo v našem těle. Ať už zachraňují planetu, brání naši imunitu nebo sami dokážou přežít v extrémních podmínkách, bez elektronového mikroskopu bychom je nespátřili. Na programu letošního ročníku jsou přednášky, workshopy, výstavy a exkurze do běžně nepřístupných laboratoří. Chybět nebudou ani soutěže či aktivity pro rodiny s dětmi.

Jak spolu souvisí mikroskopy, pavouci a želvušky, se dozvědí lidé, kteří přijdou 23. března na přednášku anglického amatérského arachnologa a nadšence do elektronových mikroskopů Jeremyho Poolea. Celý týden bude na Moravském náměstí ke zhlédnutí také jeho výstava fotografií.

Veřejnosti se 24. a 25. března otevrou dveře brněnských technologických firem a pro děti bude 25. března na hvězdárně nachystána přednáška o želvuškách. Na Moravském náměstí si lidé budou moci prohlédnout nafouknutou nanostrukturu a v Galerii Vaňkova výstavu fotografií z oblasti elektronové mikroskopie. Pozadu nezůstanou ani další partneři, jako je VIDA!, CEITEC, Technické muzeum v Brně nebo Ústav přístrojové techniky AV ČR – ti všichni si připravili bohatý doprovodný program.

Symbolem letošního ročníku DEM je obří model želvušky. V reálném světě tohoto tvora o velikosti zrnka máku snadno přehlédnete. Svoji schopností odolávat vroucí vodě, chladu a vakuu ve vesmíru, radioaktivnímu záření nebo jedovatým plynům ale tento drobek připomíná komiksového superhrdinu.

Více se dozvíte na webu dem.brno.cz. ■

Anna Dudková

Dobrovolnictví může dát životu smysl. Kde a jak začít?

Štěpánka na hudebním festivalu organizovala auta na parkovišti. Starší dáma, měla-li problém s počítačem, mohla se obrátit na Roberta. Iva si chodila povídat s pacienty hospice.

Ti všichni a tisíce dalších lidí v Brně se věnovali nebo věnují dobrovolnické činnosti, kdy bez nároku na odměnu (nebo za vstupenku na festival, za ubytování a stravu a podobně) ve svém volném čase prospívají druhým. Kdo by se k nim chtěl přidat, může načerpat inspiraci například na chystaných Dnech dobrovolnictví na konci dubna.

Činnost dobrovolníků je rozmanitá jako život sám. Na počátku pandemie covidu-19 vstoupili tito lidé víc do obecného povědomí, když vozili seniorům nebo nemocným nákupy, šli roušky, hlídali děti zdravotníků nebo pomáhali v nemocnicích a domovech pro seniory. Poté se strhla lavina zájmu po tornádu na Břeclavsku a Hodonínsku v roce 2021 a loni

po příchodu desítek tisíc uprchlíků z Ukrajiny. Různé neziskové organizace ale služeb dobrovolníků využívají dlouhodobě. Zapojit se lze v České republice, ale i v zahraničí, což může být výhodné třeba pro studenty – je to pořádná lekce v samostatnosti, možnost naučit se v krátkém čase spoustu dovedností a procvičit si jazyk. Některé mezinárodní programy, např. Evropský sbor solidarity, dokonce účastníkům hradí cestovné a přispívají na bydlení a jídlo. Kdo má přesnou představu, čemu by se chtěl věnovat, najde si cestu sám. Neškodí ale využít služeb profesionálů, např. Regionálního dobrovolnického centra Jihomoravského kraje (dc67.cz, rozhovor s jeho ředitelkou čtěte na straně 20), Dobrovolnického centra Ratolesti Brno (ratolest.cz/dobrovolnicke-centrum) nebo MUNI pomáhá (munipomaha.cz) a dalších. Tyto organizace mimo jiné propojují zájemce a ty, kteří potřebují pomoc, školí dobrovolníky a jejich koordinátory, poskytují informační a právní servis a pořádají osvětové akce.

Hezké chvíle s pacienty i válečnými veterány

Pokud uvítáte konkrétní tipy, kam investovat svůj volný čas a energii, v DobroCentru u sv. Anny (facebook.com/DCusv.Anny) mají stále dveře dokořán. „Nejčastěji si dobrovolníci s pacienty jen tak povídají, někdy jim čtou, případně s nimi hrají hry, mohou i něco vyrábět. Pokud je hezké počasí a stav pacientů to dovolí, mohou s nimi jít ven,“ popisuje manažerka dobrovolnického programu Svatava Kalná. Kromě pravidelných spolupracovníků do nemocnice dochází lidé, kteří se zapojují do jednorázových akcí typu tvořivé dílny, divadlo, zpívání s kytarou nebo promítání fotografií z cest.

Paměť národa sbírá a publikuje vzpomínky válečných veteránů, politických vězňů, disidentů a pamětníků historických událostí. Pokud pak tito respondenti (mnohdy vyššího věku) nebo jejich rodiny potřebují na oplátku s něčím pomoci, Paměť národa na ně myslí a její dobrovolníci asistují potřebným s nákupy či vyzvedáváním léků, organizují setkávání pamětníků nebo zprostředkovávají právní a psychologickou pomoc (pomoc.pametnaroda.cz). Mámy klidně i se svými dětmi a také babičky jsou vítány v organizaci HOST – Home start Česká republika (hostcz.org). Předávají své rodičovské zkušenosti rodinám často ze sociálně znevýhodněného prostředí, např. jim ukazují, jak si hrát a komunikovat s dětmi, jak s nimi trávit volný čas, mohou poradit ohledně vaření, nákupů, hospodaření s penězi, hygienických návyků a podobně.

Více nabídek hledejte na webech zmíněných dobrovolnických center, a možná má takový program i vaše firma. Pátrání po činnosti, která vám sedne a přinese dobrý pocit a naplnění, můžete tedy začít i u svého šéfa. ■

Zuzana Gregorová | foto na straně 18: DobroCentrum
FNUSA, na stranách 19 a 21: Petr Vozák

Dobrovolnické aktivity podporuje i Magistrát města Brna dotacemi z rozpočtů odboru zdraví a odboru sociální péče. Odbor zdraví bude letošní projekty teprve posuzovat, odbor sociální péče brněnským zastupitelům navrhuje schválit podporu pro 5 projektů organizací ADRA, Diecézní charita Brno, Dobrovolnické centrum Motýlek, Paspoinet a Ratolest Brno v celkové výši 470 tisíc korun.

Když někdo chce pomáhat, měli bychom mu najít cestu

Kdo hledá smysluplnou náplň volného času, chce se seznámit s inspirativními lidmi nebo získat nové zkušenosti, může se stát dobrovolníkem. Kde ale začít? Napovědět mohou Dny dobrovolnictví, které se konají od 26. do 29. dubna. Organizuje je Regionální dobrovolnické centrum Jihomoravského kraje, jehož ředitelka Kateřina Petrášová říká: „Když někdo chce pomáhat, měli bychom mu najít cestu.“

Když se chci stát dobrovolníkem, najdu si na internetu nějaké organizace z vytipované oblasti a napíšu jim, zda mají zájem. Proč bych předtím měla zabrousit na váš web nebo se za vámi osobněavit?

Narazili jsme na řadu případů, kdy by lidé rádi začali, ale nemají odvahu, potřebují se trochu víc zorientovat v problematice a online prostředí pro ně není tak bezpečné nebo srozumitelné. Mají představu „chci pracovat s dětmi a mládeží“ nebo „chci jet do zahraničí“. My máme na webu 85 medailonků organizací a díky této síti a díky znalosti terénu dovedeme zájemce konkrétněji nasměrovat. Při rozhovoru, který s nimi vedeme, zjišťujeme jejich motivaci, ale i praktické věci, třeba kolik hodin denně, týdně nebo měsíčně tomu chtějí věnovat. Připravíme je také na různá úskalí, někde je třeba absolvovat školení. Kdo má konkrétní představu, vyhledá si organizaci sám, my jsme takoví prostředníci a i díky

akcím, jako jsou Dny dobrovolnictví, oslovujeme ty, kteří o této činnosti dříve neuvažovali a tohle může být impuls, který nastartuje jejich aktivitu.

V jaké oblasti je potřeba nejvíce lidí?

Mění se to v čase. Poslední tři roky s dobrovolnictvím dost zahýbaly – nejdřív to byl covid, když jsme si trochu odpočinuli, přišlo tornádo, a jakmile jsme se trochu vzpamatovali, zaměstnala nás vlna příchozích z Ukrajiny. Teď neustále potřebujeme, aby někdo doučoval češtinu. Poptávka je obrovská a nabídka zejména v Brně nedostačuje. Velký balík jsou také sociální služby – lidé v hospicích, zdravotně nebo jinak znevýhodnění, kteří potřebují doprovod... To je bezedná studna.

A co je mezi dobrovolníky naopak nejžádanější?

Velký zájem je o ekologii, ochranu přírody, práci v lese. A překvapivě i o ty sociální služby.

Než se pustím do dobrovolničení, je asi dobré poznat své slabé a silné stránky. Co by nemělo správnému dobrovolníkovi chybět?

Při konzultacích předpokládám, že přijde motivovaný člověk, jinak by naše dveře neotevřel, nenapsal by. Vycházíme také z energie a času, které je ochoten do takové činnosti vložit. A nesmí mu chybět zodpovědnost a otevřená mysl. Někdy se dopředu nedá říct,

co se na místě bude dít, jak se klienti budou chovat, jaká tam bude atmosféra.

A co by uchazeč spíše mít neměl?

Úplně nevím, jestli existuje nějaký nevhodný typ. Ale stává se to, máme takový případ jednou dvakrát do roka. Problém je, pokud si práci pro druhé chce někdo řešit osobní krizí.

Pro mladého člověka se spoustou energie a volného času je snadné stát se dobrovolníkem. Máte ale i zájemce středního a staršího věku?

Brno je univerzitní město, je tu spousta příležitostí, spousta organizací. Takže mladí chodí určitě. Ale z loňského výzkumu vyplynulo, že věková hranice stoupá. Podle jeho výsledků je v České republice typickým dobrovolníkem žena z jižní Moravy do 34 let. Ve středním věku vám odrostou děti, máte víc času, hledáte uplatnění. Další skupina jsou aktivní senioři, což je velké téma posledních dvou třetilet. Tito lidé vyžadují jiný přístup než mladí, ale jejich devízou je zkušenost, znalosti. Typické projekty pro ně jsou čtení ve školkách, doučování, mezigenerační aktivity, ochrana krajiny, což navíc udržuje jejich fyzickou kondici. V této skupině vidím velký potenciál. ■

Zuzana Gregorová | foto: Zdeněk Kolařík

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedeje.brno.cz.

Dny dobrovolnictví 2023 se uskuteční 26.–29. dubna v 6 krajích České republiky včetně Jihomoravského. Zahájí je veřejná akce v centru Brna a další dny budou zapojené organizace nabízet vlastní programy pro veřejnost. Cílem je ukázat, co to znamená dobrovolně pomáhat a v čem tato práce spočívá. Více informací najdete s předstihem na webu dnydobrovolnictvi.cz.

Křížovka o ceny

M	KŘUP	AFRICKÝ SLOVNÍK	UMĚLEC. PŘÍR. VYTVOR	POMŮCKA: ADAT, AOMI, NUGA, NUN, TAEI, YVA	1. část tajenky	POKRYT JINIM	VLASTNITI	KÓD ITÁLIE	M	2. část tajenky	CEREMONIÁL	BYLINA	NEZPEVNĚNÁ LED. USAZENINA	PLEVEL
KOČKOVITÁ ŠELMA				JAPON. OSTROV					CUKRÁŘSKÉ VÝROBKY					
SPZ ÚSTÍ NAD LABEM				URAZIT CHUŽI ŽENSKÉ JMÉNO (4. 3.)					UZNÁNÍ USTÝLAT					
OPLATIT								PROJEKTIL						
M	ELEGICKÁ PÍSEŇ	DYNASTIE SASKÝCH PANOVNÍKŮ ČÁSTEČNÝ VYLOV						TŘESENÍ ODEZVA					NÁZEV HLÁSKY	ZN. AUDIO-TECHNIKY
POŘAD TV NOVA							OBYDLIT							
PŘEMOCI							ZADNÍ ČÁST LODI SILNĚJŠÍ TYČ				NAŠE DOLY POTÉ			
JÍST SLADKOSTI						ROZPOUŠTĚDLO ŠPANĚL. ŘEKA						SPORTOVNÍ ZKRATKA POHNOJIT		
KOČOUR (NÁŘ.)				VLASTNÍ IROVI DRUH MEDVÍDKA					ZADNÍ ČÁST KRKU NE TAK MOC				KOLEKTIV AUTORŮ	PLOŠNÁ MÍRA
AKADEMIE VĚD				ŘÍMSKÝCH 1149 NAUKA O SPRÁVNĚM USUZOVÁNÍ					MATURITA (OBEC.) PÍSEČNÝ PŘESYP					
M	KLADNÁ ELEKTRODA	ROSTLINNÉ PLETIVO POD KŮROU DRAHOKAM					FRANC. DEKOROVAT DIVOČÁK							
VELKÁ 100 M ČTVER.						PATŘÍCI MENŠÍM ŠELMÁM TAXIKÁŘ, ZAKÁZKA					PŘEDLOŽKA NEMOC ZPŮSOBENÁ VIREM HIV			STARÉ ČÍN. PLATIDLO
DRUH DORTU					ČASNĚ NÁŠ ŠACHISTA					ISLÁM, RODOVÉ TRADICE MPZ LAOSU				
OBILÍ									3. část tajenky SPZ HRADCE KRÁLOVÉ					
PODĚKOVÁNÍ				NĚM. ŽENSKÉ JMÉNO				PRUŽNÁ TRUBICE						
JEŽ (KNIŽ.)				OPAK DNE				CHRÁM						

SAKO Brno v březnu uvede do ostrého provozu zařízení, které změní odpadové hospodářství nejen v moravské metropoli. Plasty se už nebudou třídit ručně, tedy nepříliš spolehlivě, ale mnohem efektivněji. V tajence se dozvíte, o jaké zařízení jde.

Tři vylosování luštitelé se mohou těšit na rychleschnoucí outdoorový ručník. Tajenku vložte do 21. března 2023 do formuláře na adrese www.brno.cz/krizovka, zašlete poštou nebo přineste do redakce Husova 12, Brno, či pošlete SMS na číslo 602 770 466.

Vícekrát zasláné tajenky vyřazujeme. Ze správných odpovědí z minulého čísla (Zoo slaví sedmdesát let) byly vylosovány: Alena Smolejová, Hana Effenbergerová a Lenka Skalická. Výhry zasiláme poštou. ■

VÝKUP AUTOVRAKŮ

VYVRAK

**ZA NEJLEPŠÍ CENY
ZA AUTOVRAK !!!**
odvoz zdarma | doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05
www.vyvrak.cz

RV230017402

Vesmírné slevy

až -30%

Oprava oken a dveří

+420 606 082 165

brno.volitaservis.cz

**Kontrola
oken s
termovizí
ZDARMA**

**VOLITA
SERVIS**

RV2300316/01

HousePro
Mytí a nátěry fasád
Čištění a nátěry střech
Vše provádíme z vlastních
plošin bez lešení!

www.housepro.cz Volejte zdarma!
800 888 802

**AŽ 14 LET
ZÁRUKA***

* 12 let záruka výrobce proti nevratné řez a pilové při náhodě těžký
vytlačovací teleskop Caparol + 2 roky dodá firma HousePro

On-line noviny do celé rodiny!

Nyní nás najdete i na
www.novinykraje.cz **NOVINYKRAJE.cz**

RV23000731

**KROMĚŘIŽSKÁ
NEMOCNICE**

KROMĚŘIŽSKÁ NEMOCNICE HLEDÁ

**LÉKAŘE/LÉKAŘKY
PRO INTERNÍ I CHIRURGICKÉ OBORY**

a

**VŠEOBECNÉ SESTRY
NA STANDARDNÍ A SPECIALIZOVANÁ
PRACoviŠTĚ**

REKONSTRUKCE bytových jader
www.rekonstrukce-jader.cz
RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - KVALITNĚ

REKONSTRUKCE

koupelen, kuchyňských linek, podlah, obkladů,
dveří, vnitřních dispozic a vše co je k domovu potřeba.

www.rekonstrukce-jader.cz

DK plus, s.r.o. e-mail: info@rekonstrukce-jader.cz

+420 728 307 708

RV2300432/01

Více informací o těchto pozicích najdete na:
kariera.nem-km.cz
nebo nás přímo kontaktujte na e-mail:
kariera@nem-km.cz

RV2300311/02

Kácíme, pěstíme, rychle a šetrně
**A ZA DŘEVO PLATÍME
NA DŘEVO**

v jakékoli formě
VYKUPUJEME LESY

www.puramaya.cz
eremkapavel@email.cz

VÁS LES NAŠE PRÁCE VÁS KLID

+420 773 675 398

**cestou
necestou**

Pomáháme ohroženým dětem, aby mohly vyrůstat ve stabilním a citově vřelém prostředí své vlastní či náhradní rodiny. Chceme tak zabránit dalšímu týrání, zneužívání či zanedbávání.

Zároveň předcházíme odebrání dítěte z rodiny či jeho dlouhodobému setrvání v ústavní péči.

Pracujeme s dítětem a jeho rodinou, poskytujeme komplexní psychosociální podporu, a to ambulanti a terénní formou.

Více informací na: cestounecestou.org

Pomozte nám vytvořit dětem šťastný domov
účet 2300222624/2010

Zemanova kavárna a cukrárna

Funkcionalistická památkově chráněná cukrárna a kavárna v centru Brna na Josefské ulici oslavlila život již mnoha generacím. Letos v lednu oslavila 86 let od svého otevření v roce 1937 a je tak nejdéle fungující kavárnou v Brně. Před 2. světovou válkou známá jako kavárna U Sedláčka, po válce až do 90. let Kavárna na Josefské a nyní Zemanova kavárna a cukrárna se do dnešních dní dochovala takřka nezměněna. Poctivé české zákusky, koláče a vánočky každý den čerstvě připravují podle receptur mistra cukráře Adolfa Zemana. Mezi jeho speciality patří například pečení drací nebo Veletržní dort, které nikde jinde neochutnáte. V nabídce je také více než 10 prvorepublikových likérů a pálenek. Nechybí ani výběrová káva. Mezi onyxovými stěnami je ukryto mnoho vzácných vzpomínek a dojemných příběhů a Brňané si je sem dodnes chodí připomínat. Atmosféra první republiky přímo vybízí k zajímavým kulturním akcím jako swingové tanečnické, knižní besedy nebo jazzová vystoupení, tak si je nenechte ujít.

Josefská 4, Brno-střed
www.zemanovacukrarna.cz
www.facebook.com/zemanka
www.instagram.com/zemanova.cukrarna/

www.zamekwichterle.cz +420 608 275 009

★★★★★

**ZÁMEK
WICHTERLE**
HOTEL A PIVNÍ LÁZNĚ

**Vychutnejte si
unikátní pivní lázně**

jedinečné prostředí | skvělá gastronomie | wellness | firemní akce | oslavy | svatby

Vracejte se ke svým pojistným smlouvám, říká poradkyně

„Lidé si bohužel často platí pouze pocit, že jsou pojištěni,“ říká pojišťovací poradkyně Věra Špičáková. V čem nejčastěji chybujeme, když se chceme pojiřit?

„Jde především o podceňování rizik a chybné nastavení pojistných částek. Často se bohužel setkávám s tím, že klient ve snaze ušetřit, si sjedná v online sjednavači to nejlevnější pojištění a ve chvíli, kdy žádá o náhradu škody, zjistí, že opomněl některá rizika, či sjednaný limit není dostatečný. Bývá to velmi nepříjemné,“ vysvětluje Věra Špičáková.

Podle ní je spolupráce s pojišťovacím poradcem cestou, jak se tomu vyhnout. „S klientem vždy podrobně řeším jeho potřeby, jaká vnímá rizika, co od pojištění očekává, co by měl produkt splňovat... Teprve pak můžeme nastavit ideální poměr cena-výkon, tedy pojištění, které kryje vše potřebné, ale zároveň neplatíte zbytečně,“ říká.

Druhým problémem, který lidé podceňují, je revize pojistných smluv. Dnes už neplatí, že si s uzavřeným pojištěním majetku vystačíte pět nebo deset let. Naopak, je potřeba se ke smlouvě po dvou až třech letech vracet. „Ať už to pojmete jako novoroční předsevzetí nebo jarní úklid, doporučuji se čas od času vrátit i k pojistným smlouvám,“ apeluje poradkyně.

Chcete se poradit? Kontaktujte nás

Věra Špičáková | SP&K consulting, s.r.o.

osobní a firemní pojištění na míru, rychle a spolehlivě
Běhounská 2/22, 1. patro | spk-consulting.cz | +420 775 218 166

LUHAČOVICE
NEOMEZENÝ VSTUP DO WELLNESS
PRO VŠECHNY REZERVACE UBYTOVÁNÍ
PROVEDENÉ:
PŘES NAŠI RECEPCI
NEBO
ADAMANTINO.CZ

KÓD "BRNO"
PRO SLEVOU 300,- Kč
ZADEJTE NA
ADAMANTINO.CZ

recepcie:
736 631 000
recepcie@adamantino.cz

HEZKÉ PRÁZDNINY!!!
ADAMANTINO.CZ

3v1!

Profesionální vyšetření očí!

Oční biometrie

precizní změření všech očních parametrů

3D vyšetření

přesná a pohodlná dioptrická korekce

Oční screening

prvotní záchyt šedého a zeleného zákalu, keratokonu

Objednejte se online

www.ocnistudio.cz

1 Vevří 111, BRNO

- ☎ 725 437 152
- 📍 vlastní parkovací místa přímo v budově Platinum
- 🚏 zastávka Tábora

2 Moravské nám. 14, BRNO

- ☎ 725 437 154
- 📍 vlastní parkovací místa přímo v budově Rozmarýn
- 🚏 zastávka Česká

3 Nádražní 10, BRNO

- ☎ 724 219 181
- 📍 parkovací místa 25 m naproti optice přes koleje
- 🚏 zastávka Hlavní nádraží

4 Křenová 71, BRNO

- ☎ 725 437 153
- 📍 vlastní parkovací místa přímo v budově IFM
- 🚏 zastávka Masná

5 Pobočka HODONÍN, Štefánikova 1

- ☎ 725 437 150
- 📍 parkovací místa 150 m

Jak může Renta z nemovitosti zlepšit život

■ **Paní Zdena se nemohla dočkat, až odejde do důchodu a bude mít čas na všechno, co léta s manželem odkládali. Když po letech práce přišel zasloužený odpočinek, zjistila, že situace není tak růžová, jak si představovala. Lepší život jí přinesla Renta z nemovitosti.**

„Na období po šedesátce jsem se moc těšila. Jenže místo toho, abychom se s manželem věnovali našim zálibám, museli jsme hodně šetřit. Ve dvou se to nějak dalo, ale rozhodně to nebylo o užívání si života. Když jsem pak ještě nečekaně ovdověla, začala jsem živořit. Kromě toho všeho hrozily finanční problémy i mé nejmladší dceři a já jsem si připadala najednou úplně bezmocná,“ vypráví paní Zdena.

Potom se od své přítelkyně dozvěděla o Rentě z nemovitosti, o druhu hypotéky, který je přímo šitý na míru potřebám seniorů. Nejdříve z produktu měla takové obavy, že si o ní nechtěla ani nic zjišťovat. Když však viděla, jak

je její kamarádka spokojená, rozhodla se domluvit si schůzku se zástupcem FINEMO.CZ.

„Zjistila jsem, že se jedná o úvěr, který se za života nesplácí. Krom toho dál zůstanu vlastníkem svého bytu, což je skvělé. Nejprve jsem pomohla dceři. Potom jsem mohla myslet i na sebe a dovolit si žít důstojněji život. Nemusím počítat každou korunu, mohu si uvařit, na co mám chuť a dokonce si koupit i nový gauč, který už mám několik měsíců vyhlédnutý. A také vím, že kdyby se mi cokoliv v bytě porouchalo, budu mít peníze na opravu,“ dodává tentokrát už s úsměvem paní Zdena.

Výhody Renty z nemovitosti

- získáte peníze na cokoli (najednou či postupně)
- **za vašeho života nemusíte nic splácet** a nikdy se nesplácí více než cena nemovitosti
- **zůstáváte bydlet doma a jste nadále vlastníkem svého bytu či domu**
- můžete žít důstojněji a život si více užít

Chcete vědět víc?

- Další informace o Rentě z nemovitosti najdete na webu: www.rentaznemovitosti.cz Můžete zde také požádat o vlastní orientační kalkulaci a seznámit se s příběhy klientů
- Můžete také zavolat na **233 321 850**
- **Máme licenci ČNB**

RVZ230048/01

INZERCÍ V BRNĚNSKÉM METROPOLITANU PRO VÁS ZAJISTÍ:

Havel MOUKA

☎ 602 557 777
✉ mouka@regvyd.cz

Karel MAREK

☎ 606 740 730
✉ k.marek@regvyd.cz

Tomáš KARAL

☎ 732 530 071
✉ karal@regvyd.cz

**hledáme
pedagogy ZŠ**

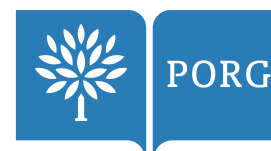
PORG OTEVÍRÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLU V BRNĚ A HLEDÁ NOVÉ KOLEGY:

učitel/ka 1. stupně ZŠ
vychovatel/ka školní družiny
učitel/ka angličtiny

STAVÍME NA

- rozšířené výuce AJ
- individualitě žáků
- čtenářské gramotnosti
- osvědčeném kurikulu
- spolupráci s rodinou
- skvělých výsledcích

Pošlete své CV na hr@porg.cz.
Více info na www.porg.cz.

BRNO

RVZ230046/01

Cesta (nejen) PETky k recyklaci vede přes unikátní soustrojí

Pracovníky, kteří dosud v Brně ručně vybírali z hromady vytříděného odpadu PET lahve nebo tetrapaky, nově vystřídaly stroje, které odpad třídí s více než 90procentní přesností. Linka má dostatečnou kapacitu na to, aby zvládla nejen brněnské plasty, ale i ty z okolních měst či vesnic. Po ručním třídění totiž v odpadu zůstává dost komodit, které mašiny na zdejší lince vytřídí a městská společnost SAKO Brno je pak prodá k recyklaci a dalšímu zpracování.

Radka Loukotová | foto: Zdeňka Obalilová

Na začátku je hromada odpadu ze žlutých kontejnerů: plasty, tetrapaky (krabice například od mléka nebo džusů) a nově také konzervy, plechovky, alobaly, zkrátka železné a neželezné kovy, které už Brňané nemusejí třídít zvlášť (více na další straně u prostřední fotky). Cesta odpadu startuje ještě před halou, kde obsah kontejnerů nejprve projde přes nože, které rozřežou případné pytle. Na pás tak odpadky vstupují jednotlivě.

Mix odpadu nejprve zamíří do rotačního bubnu. V něm se od sebe oddělí velké, střední a malé obaly (jak se buben točí, každá tato složka v něm rotuje jinak). V tomto základním roztrídění nastupuje každá sorta na svou vlastní část linky, která se rozpíná do tří pater v nově postavené hale v areálu městské firmy SAKO Brno v Líšni. Podobná linka vznikla nedávno také v Praze, další v České republice zatím není.

Při své cestě linkou z jedné strany haly na druhou je odpad dále detailněji tříděn. Magnetické separátory zachytí železné kovy (jako konzervy), i ty neželezné (třeba víčka od jogurtů nebo plechovky od pití), které jsou v běžných podmínkách nemagnetické, ale dají se na malou chvíli zmagnetizovat a díky tomu od plastů oddělit. Optické separátory „vidí“, jaké plasty k nim přijíždějí, a dovedou si z nich vytáhnout „svou“ PET lahev podle barvy.

Linka je schopná na konci vydat až 12 téměř čistě vytríděných komodit (PET lahve rozdělené podle barev, fólie a tvrdé obaly, tedy například ty od pracích gelů). Po Novém roce byla uvedena do zkušebního režimu a její jednotlivé části se kalibrovaly tak, aby fungovaly co nejpřesněji. V ostrém provozu (do kterého má vstoupit koncem března) je připravena zpracovat 4,5 tuny odpadu za jedinou hodinu.

„Broskvový sad“ se stane partnerem Brna i oficiálně

Markéta Vaňková
primátorka města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Milé Brňanky, milí Brňané, všechno zlé je k něčemu dobré. Ke známému pořekadlu lze mít mnohdy výhrady, tentokrát však docela trefně vystihuje situaci.

S tehdejší hlavou tchajwanského města Tchao-jüan jsme se totiž seznámili koncem roku 2020 „díky“ covidu. Moc jsme o něm nevěděli, pandemie nabírala na síle, ale na Tchaj-wanu si v boji s ní vedli dobře a jejich zkušenosti byly velmi cenné.

Ani monitory počítačů neumenšily bezprostřednost našeho prvního online rozhovoru. Vstřícný byl i pár měsíců také ten další, i když kvůli němu starosta Cheng Wen-Tsan musel zůstat v práci vzhledem k časovému posunu mnohem déle. Nezůstalo jen u slov. Do Brna dorazilo z Tchao-jüanu na tři tisíce respirátorů a velkorysý dar našel využití v sociálních službách města.

Mluvili jsme rovněž o plánech na dobu, kdy covid odezní a vrátíme se k normálu. Shodovali jsme se, že by bylo dobré propojit obě města zejména v oblasti školství, byznysu a kultury. A tady navážeme při osobním setkání se současným starostou Chang San-Chengem (i v Tchao-jüanu proběhly volby 😊).

Využila jsem možnosti přidat se k vládní delegaci, která zamíří na Tchaj-wan koncem března, a v rámci vlastního programu odjedeme s dalšími kolegy z rady do Tchao-jüanu. Podpisem memoranda porozumění oficiálně stvrdíme naši spolupráci.

Partnerským městem Brna se tak stane Broskvový sad, jak prý zní v překladu název města vzdáleného od Brna tisíce kilometrů, a přece blízkého. Vždyť jeho obyvatelé řeší stejné problémy a užívají si obdobné radosti jako my. ■

V rámci velkého městského okruhu na Žabovřeské je skutečně „drobnou“ stavbou. Ale výjimečnou. Proto jsme přihlásili kapli sv. Antonína Paduánského do krajské soutěže o nejlépe opravenou památku za loňský rok. Rekonstrukce, již se podařilo zvládnout s budováním tramvajového tunelu, jí vrátila dávnou neogotickou krásu a kapličku rozezní nově ulitý zvon. Hlasování o nejlépe opravenou památku vypukne 13. března – pošlete jí i vy svůj SMS hlas? (mv) | foto: Zdeněk Kolařík

Snažíme se vás informovat o dění v Brně nejrůznějšími způsoby, ale přesto se zdá, že ne vše, co vás zajímá, se k vám také dostane. Ráda bych proto na tomto místě vždy zodpověděla některé z otázek, které mi posíláte nejčastěji.

Co vás zajímá

Teplárny Brno snižují cenu centrálního tepla. O kolik klesne a proč?

Od 1. března 2023 snižují Teplárny Brno cenu tepla v průměru o 12 procent. Běžná domácnost se spotřebou 20 GJ ročně by tak při vyúčtování za letošní rok měla zaplatit takřka o čtyři tisíce korun méně ve srovnání s cenami od loňského listopadu.

K hlavním důvodům, proč bylo možné zlevnit, patří fakt, že Brňané zodpovědně šetří energiemi. Dokazují to data, která mají teplárny k dispozici. Od října 2022 do ledna 2023 jejich zákazníci snížili spotřebu tepla o 11 procent, tedy asi o 200 tisíc GJ. Což je úspora až tři sta milionů korun – teplárny

mohly nakoupit méně zemního plynu a drahých emisních povolenek.

Kromě toho vyrovnávají cenu tepla příjmy z prodeje současně vyráběné elektřiny a ze zajišťování podpůrných služeb. Roli hraje intenzivnější spolupráce tepláren se spalovnou, která dodává část tepla a elektřiny z odpadu. Přálo i počasí. Nadále však usilujeme o to, aby Brno bylo co nejdříve energeticky soběstačné. Ladí se poslední administrativní kroky před výstavbou kotle na štěpku. A v řádu týdnů by měla smlouva mezi teplárnami a ČEZ stvrdit pokračování práce na horkovodu, který do Brna přivede čisté, spolehlivé teplo z Dukovan.

Markéta Vaňková

Lidé do 40 let se mohou ucházet o startovací byt s nižším nájemným

Karin Podivinská
náměstkyně primátorky města Brna,
ANO 2011

Startovací byty mají usnadnit vstup do života mladým lidem. Jsou určeny pro manželské, registrované i nesezdané páry, kterým je v momentě podání žádosti nejvýše 40 let.

Upřednostňovány jsou rodiny s dítětem nebo dětmi, přičemž za dítě se považuje i dítě počaté, ale ještě nenarozené. Startovací byty mají za cíl usnadnit mladým párům cestu k vlastnímu či družstevnímu bydlení. Podmínkou je, že žádný ze žadatelů nevlastní nemovitost k bydlení, a pokud jsou v nájmu, musí doložit, že stávající pronajatý byt je pro ně nevyhovující, například z finančních důvodů.

Nejvíce bytů je koncentrováno v širším centru Brna, například nový bytový komplex Vojtova 7 a 9, Mostecká 12, Podnásepní 2, Plynárenská 12, Bratislavská 51 nebo Dukelská třída 88. Další byty se nachází v Kohoutovicích na Stamicově 11.

Pronájem startovacího bytu se řídí Statutem startovacího bytu, který tvoří přílohu č. 2 Pravidel pronájmu bytů v domech v majetku statutárního města Brna.

Žadatelé o startovací byty mohou být manželé, registrovaní partneři či nesezdané partnerské páry. Musí splňovat základní podmínky: žádný z žadatelů nepřekročil v den podání žádosti věk 40 let; čistý měsíční příjem obou žadatelů dohromady dosahuje minimálně 0,8násobku (tj. 30 271 korun) a maximálně 1,7násobku (tj. 64 326 korun) průměrné hrubé mzdy v České republice, kterou vyhláší Český statistický úřad za předchozí rok nebo čtvrtletí kalendářního roku; ani jeden ze

Dva bytové domy na Vojtově 7 a 9 s více než stovkou bytů byly dokončeny na podzim roku 2020. Mezi domy vznikl veřejně přístupný park s víceúčelovým hřištěm a fit zónou pro děti i dospělé. Foto: Zdeněk Kolařík

žadatelů nebyl nikdy nájemcem startovacího bytu v Brně.

Tříkrát levnější bydlení až na pět let

Bytový odbor Magistrátu města Brna zveřejňuje minimálně čtyřikrát ročně nabídku pronájmu startovacích bytů na úřední desce města (brno.cz) a také na webu bydlení.brno.cz v sekci Startovací byty, kde jsou uvedeny podrobnosti k podávání žádostí. Nabídka bytů je zveřejněna po dobu 30 dnů a v této lhůtě žadatelé podávají žádosti o pronájem.

Výběr budoucích nájemců se provádí losováním, přičemž preferovanou skupinou s přednostním právem losování jsou žadatelé s dítětem (i počatým, ale dosud nenarozeným) a spolu s nimi manželé a registrovaní partneři.

Nájemní smlouva se vždy uzavírá na dobu určitou 3 let s možností prodloužení pouze o 2 roky na žádost nájemců a za splnění všech povinností, které z nájemní smlouvy a občanského zákoníku vyplývají.

Nájemné je stanoveno podle lokalit a podle toho, zda se jedná o zrekonstruovaný dům, a činí minimálně 65,92 Kč/m²/měsíc a maximálně 96,41 Kč/m²/měsíc. Nájemce je povinen složit jednorázovou kauci ve výši dvojnásobku měsíčního nájemného a záloh na služby spojené s užíváním bytu.

Pro porovnání: průměrné nájemné v komerčně pronajímaných bytech v Brně ve druhém pololetí roku 2022 činilo 310 Kč/m²/měsíc až 390 Kč/m²/měsíc (údaje jsou čerpány z webu www.e15.cz). Aktuální počet startovacích bytů je 160 a dalších 44 se staví.

Nebezpečné bariéry ve veřejném prostoru

Marek Lahoda
zastupitel města Brna,
Česká pirátská strana

Finální podoba rekonstrukce Mendlova náměstí mezi lidmi vyvolala debatu na téma bariér ve veřejném prostoru.

Na nástupišti trolejbusů totiž přibýlo zcela zbytečné zábradlí, které ztěžuje přestup mezi trolejbusy a šalinou. Toto opatření je údajně dle (nezávazných!) norem nutné pro bezpečnost chodců.

Přitom však na jiném velkém přestupním uzlu Česká vidíme, že veřejný prostor může být plně prostupný a zároveň dostatečně bezpečný i pro chodce. Při rekonstrukci zde byla zrušena velká část obrubníků, vysázeny stromy, rozšířena pěší zóna a došlo ke kompletnímu zklidnění dopravy s preferencí MHD a pěších. Nebyla instalována žádná zábradlí, a přesto zde od té doby dle policejních statistik nedošlo k žádné vážné nehodě mezi chodcem a vozem MHD.

Naopak nejvíce nevhodným přestupním uzlem je pro chodce přednádražní prostor, a to přesto (nebo spíše právě proto), že je zde spousta zábradlí. Naštěstí před hlavním nádražím má v březnu začít částečná rekonstrukce, kterou jsme na komisi dopravy poptávali celé minulé volební období. Při ní alespoň ze severního nástupiště zábradlí zmizí, na jihu se ho také kus odstraní a vznikne místo pro přecházení. To je maximum možného bez kompletní rekonstrukce, jejíž příprava se stále chystá.

Bezpečnost nejen v dopravě je samozřejmě velmi důležitá. Avšak úkolem nás, politiků, je nad aplikací norem přemýšlet tak, aby nevznikaly nebezpečné překážkové dráhy přes zábradlí a protihlukové stěny, ale aby město bylo pro občany co možná nejpřívětivější. ■

Proč (ne)letět na Tchaj-wan

Tomáš Skřička
zastupitel města Brna,
SPD, Trikolora, Moravané a NK

Nejprve proč letět: Je vždy inspirující a perspektivní navazovat styky obchodní, vědecké, turistické či kulturní.

Příkladem může být spolupráce chirurgických klinik v Tchaj-peji a v Brně na téma nových metod v oblasti hrudní chirurgie. Tchaj-wanská delegace se zúčastnila oslav výročí 100 let od založení Masarykovy univerzity. Tyto meziregionální spolupráce naše hnutí plně podporuje. Jsme hluboce přesvědčeni, že tím přispíváme k mírovému soužití.

Od roku 1971 nahradila Čínská republika Tchaj-wan (Formosu) v OSN i v Radě bezpečnosti OSN podle principu – jedna Čína, dva systémy.

Hloupá politika Prahy – zničení spolupráce mezi Pekingem a Prahou – přispěla ke kolapsu spolupráce s Čínskou lidovou republikou. Odpovědí byl bojkot našeho (německého) exportu škodovek do Číny a řada dalších zrušených kontraktů.

Asi si neuvědomujeme, že pro Čínu nejsme více než jedno jejich krajské město (10 milionů obyvatel). Možná se moc neví, že Mao Ce-tung a Čankajšek spolu solidně vycházeli i proto, že jejich (moudré) manželky byly sestřenicí.

Shrnuto a podtrženo: Na Tchaj-wan ano, ale rozhodně ne v rámci parlamentní delegace České republiky! Zavřeme si tím přístup k obrovským trhům světové supervelmoci. Tyto možnosti s velkým potěšením obsadí naši „partneři“.

Osobně jsem byl v Číně dvakrát. Všem čtenářům bych tuto zkušenost doporučil. Možná by to přispělo i ke změně mediálního obrazu tohoto „obra“. ■

Nová „šestnáctka“ bude sloužit pro výuku plavání

Tomáš Aberl
radní města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Se začátkem příštího školního roku odpadne mnoha ředitelkám a ředitelům škol velká starost. Zhruba v polovině roku totiž skončí proměna Městského plaveckého stadionu Lužánky.

A právě nutnost řešit nedostatečnou kapacitu vhodných možností pro výuku plavání byla jedním z důvodů jeho rozšíření. V nové plavecké hale bude dětem pro zvládnutí prvních temp sloužit šestnáctimetrový bazén. Nová pětadvacítká zase umožní za Lužánkami pořádat domácí a vrcholové plavecké soutěže. Jejich dané parametry dosud Brno nebylo schopno splnit. Oprav se dočkaly skokanská věž a vana původní padesátky. Prokoukne i okolí.

Prioritou pro město nadále zůstává multifunkční hala, což ale neznamená, že jsme rezignovali na to ostatní. Ještě letos přijde na řadu třeba fotbalový stadion na Srbské. Nedávné úpravy zvýšily bezpečnost fanoušků na tribunách, plánované změny jsou nutné pro to, aby se tu mohly odehrávat prvoligové zápasy. V létě se obmění trávník, další úpravy proběhnou ve spolupráci s Fotbalovou asociací ČR – postupně a rozumně i s ohledem na městskou pokladnu.

O krok blíže je také výstavba sportovně-rekreačního areálu poblíž Anthroposu. Začali jsme s hledáním zhotovitele. Po demolici nevyhovujících objektů tu v krásném přírodním prostředí vzniknou in-line okruhy nebo třeba pumptrack.

Podmínkou kvality života v moderním městě jsou adekvátní možnosti pro sport vrcholový i rekreační, se zvláštním zřetelem na využití dětí a mládeže. Pokud se vše letos podaří – a děláme pro to všechno –, mají se Brňané na co těšit. ■

Mendlovo náměstí: další prostor nepřátelský pro lidi

Jasna Flamiková
zastupitelka města Brna,
Zelení a Žít Brno

Lekl se snad každý, kdo uviděl namontované nehezké zábradlí vytvářející bariéru na nových ostrůvcích MHD na Mendlově náměstí.

Úzké ostrůvky, kde ve špičce potřebujete rychle vystoupit a přeběhnout na jiný spoj a kde se bude mačkat a zažívat nepříjemné pocity spousta lidí. Ještě užší prostor ostrůvku je pak mezi označником zastávky a zábradlím. Matka s kočárkem bude mít problém tudy projet.

Přístřešky sice nevypadají špatně, ale hlavní požadovanou funkci – ochranu před deštěm a větrem – cestujícím nenabídnou. Přesvědčivě nepůsobí ani lavičky. Ač výběr mobiliáře údajně posvětila odborná porota, troufám si říci, že to není všechno. Zdá se, že porotci nemají zkušenost cestujících MHD. Silný vítr nebo déšť dokážou pěkně znepríjemnit čekání, zvláště když intervaly spojů pořád nejsou na předcovidové úrovni. Pak se můžeme divit, že máme ucpané město, když spousta cestujících raději vytáhne auto. Jestli vedení města neumí pracovat s lidmi bez domova a z prostoru je musí dostávat výběrem nefunkčního mobiliáře, tak je to jeho smutná vizitka.

Instalaci zábradlí začalo město s Drážním úřadem řešit až po jeho osazení. Copak nikdo nevěděl, že zde bude zábradlí instalováno? Copak nikdo za město na projekt nedohlížel? Tomu se nechce věřit.

Podobnou situaci město řeší dlouhé roky v přednádražním prostoru. ODS řídí vládu i město. Měli by přestat snít nad halou a měli by konečně iniciovat změnu zákona tak, aby podoba veřejných prostranství města nebyla deformována požadavky policie a Drážního úřadu. ■

Proč že to vlastně všechno tak dlouho trvá

Petr Bauer
zastupitel města Brna,
ANO 2011

Stalo se mi to nedávno a možná jste to zažili i vy. Nechtěně vyslechnutý rozhovor skupinky mladých lidí během cesty MHD po Brně, proč že všechny stavby trvají tak dlouho.

Asi se shodneme, že všechny stavební akce mají svoji dobu přípravy a realizace. Obzvláště to platí pro tzv. liniové stavby (silnice, chodníky, tunely, dráhy, inženýrské sítě). Tak si to vezměme: zpracování investičního záměru, vypsání soutěže na zhotovitele projektové dokumentace, zpracování projektové dokumentace pro územní rozhodnutí a řízení o jeho vydání, zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení a řízení o jeho vydání a poté soutěž na zhotovitele prací. Protože vše probíhá v režimu platné legislativy, trvá tento proces v ideálním případě 24 měsíců. A teprve pak se může začít stavět. Tedy...

Stavět začneme pouze za předpokladu, že nedojde k žádnému odvolání nebo se například nejedná o stavbu na soukromých pozemcích, ke kterým je potřeba získat právní vztah. Pak se přípravné práce mohou prodloužit o celé měsíce i roky.

Nesmíme ale zapomenout na fakt, že čím preciznější je příprava stavby, tím kratší bude samotná realizace. Dobře připravená stavba minimalizuje možné prodlevy z důvodu stavebních změn, což má přímý vliv na dobu trvání i na cenu projektu. K tomu lze přispět i kvalitní prací zkušených odborníků v pozici komunálních politiků. Nejlépe pokud jejich dosavadní profese přímo souvisí s vykonávanou funkcí.

Prostě moji milí mladí spolucestující: i při sebevětší snaze se projekt prostě nezačne realizovat dřív než za dva roky. Tak proto vše tak dlouho trvá. ■

Podchod pod nádražím: město úspěšné u soudu

Jiří Oliva
radní města Brna,
ČSSD Vaši starostové

O tom, že vzhled podchodu pod hlavním nádražím je ostuda Brna, asi není třeba diskutovat. Ani o tom, že je nutné jej co nejdříve zmodernizovat.

Jednou z překážek jsou prodejní stánky, které jako relikty divokých devadesátek nemalou měrou přispívají k neutěšenosti tohoto místa.

Město Brno je už před časem chtělo vyklidit, ale společnost Pliska, která některé stánky provozuje, tvrdila, že stánky jsou její, a vyklidit je odmítala. A právě nyní, v únoru, Krajský soud v Brně ve vleklém soudním sporu definitivně rozhodl, že společnost Pliska musí vyklidit a vyklizené předat městu Brno pět prodejních stánků v podchodu. Proti tomuto rozhodnutí není možné podat žádný opravný prostředek, tedy jeho doručením nabude rozhodnutí právní moci a bude i vykonatelné.

Soudní verdikt je naprosto podstatný pro budoucí osud podchodu z toho důvodu, že soud jasně stanovil, že prodejní stánky nejsou ve vlastnictví soukromé společnosti, ale jakožto součást podchodu jsou ve vlastnictví města Brna.

Je to precedent a stejný princip nyní bude patrně možné aplikovat i na zbylé stánky, které v podchodu dosud jsou. Městu se tak konečně otevírá možnost reálného provedení modernizace celého podchodu, aby byl v budoucnu důstojnou branou do moderního města 21. století. ■

Podpoříme organizace zaměřené na mladé rodiny a seniory

Filip Chvátal
radní města Brna,
Lidovci a Starostové

Na letošní rok poskytneme přes tři miliony korun organizacím, které působí v oblasti rodinné politiky, dobrovolnictví, neformální péče a prevence domácího násilí.

Zaměřujeme se na skupinovou aktivizační službu pro seniory, podporu takzvané sen-dvičové generace a dále jsme vyčlenili peníze na provoz kontaktního a poradenského střediska pro rodiny Family Point a pro starší občany Senior Point. Snažíme se také podporovat další organizace, které se věnují zkvalitňování života seniorů, především ve vzdělávání, poradenství i aktivizačních službách. Celkem jsme na prorodinnou politiku vyčlenili z rozpočtu města Brna přes dva miliony korun.

Těší mě, že jsme přispěli částkou 100 tisíc korun na noviny Pečujeme doma, které zajišťuje spolek Moravskoslezský kruh. Kládou si za cíl podporovat neformální péči o nemohoucí. Aktivně se tak věnují činnosti laických pečujících o seniory, dlouhodobě nemocné a osoby se zdravotním postižením.

I když bych si přál, aby domácí násilí bylo zcela potlačeno, je mezi námi stále přítomné. V tomto ohledu je proto nesmírně důležitá činnost Diecézní charity Brno a neziskové organizace Spondea. Diecézní charita zajišťuje efektivní pomoc v možnosti okamžitého odchodu oběti z domácnosti, ve které žije s agresorem, zejména ve chvíli přímého ohrožení života. Spondea poskytuje podporu rodičům a vede je k porozumění potřebám dětí, k posílení rodičovských kompetencí a k zajištění bezpečného domova. Proto jsme těmto dvěma organizacím vyhradili 670 tisíc korun. ■

B | R | N | O

Brněnský metropolitan

Adresa redakce:

- Husova 12, Brno

Telefon:

- 542 172 064

E-mail:

- tis@brno.cz

Distribuce v 1. půlce roku 2023:

- březen – do 6. 3.
- duben – do 3. 4.
- květen – do 2. 5.
- červen – do 5. 6.

Aktuality o dění v Brně si můžete přečíst také na nových webových stránkách **cosedejeborno.cz** nebo sociálních sítích **Facebook, Twitter** či **Instagram BRNOMycity**.

Brněnský
metropolitan

Z jako Zigeuner. Jak vypadal romský holocaust

Březen je spojen s několika smutnými výročími. Všechna se týkají druhé světové války a jejich dopadů na romské etnikum u nás. Již před vznikem protektorátu Čechy a Morava začala postupná, ale zcela jasná cesta nacistů k vyhlazení Romů nejen u nás, ale po celé Evropě. V březnu byl také vypraven první hromadný transport Romů, a to přímo z Brna.

Norimberské zákony, které položily základy rasové politiky nacistického Německa, se kromě zjevné nenávisti vůči židovské populaci věnovaly i Romům a Sintům – vyčlenily je spolu s dalšími skupinami osob ze společnosti jako tzv. méněcenné obyvatele. Příslušníci romského etnika čelili útlaku, na jehož konci byla genocida v plynových komorách nejčastěji vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau, v němž vznikl přímo cikánský tábor.

Součástí nacistické mašinerie v Německu byl také Výzkumný ústav pro rasovou hygienu a biologické vyšetřování obyvatelstva. Ten měl pochybným, pseudovědeckým výzkumem podložit oprávněnost nacistických rasistických teorií. Vědci z ústavu se zabývali podobou romské rasy a jejími antropologickými znaky, podle nichž se dále rozhodovalo třeba u lidí ze smíšených manželství. Vznikaly tak podobizny s popsány

fyzickými rysy, které sloužily jako vzor pro segregaci.

První republika a rasové tlaky

Demokratická první Československá republika si stejně jako většina západního světa s Romy moc nevěděla rady.

Část romského obyvatelstva se bez problémů asimilovala ve městech a vesnicích. Větší problémy nastávaly s kočovnými skupinami, což vyústilo v tendenci chránit společnost před Romy – výsledkem byl zákon o potulných cikánech z roku 1927. Pro romskou populaci stanovil speciální „cikánský průkaz“, který sloužil jako občanský průkaz, ale zároveň tuto část obyvatelstva naprosto segregoval. Průkaz měl být vydáván pouze kočovným Romům, fakticky však jeho přidělení náleželo obcím a ty je vystavovaly, jak se jim hodilo, i Romům usedlým v daném katastru.

Krátké období druhé republiky rozdmýchalo problémy ještě více – obyvatelé jednotlivých obcí a jejich vedení psali petice vládě s návrhy na „odstranění parazitů“. Velké dějinné změny, nestabilita a strach majoritní společnosti znamenaly pro romskou menšinu hrozbu restrikcí. Tuto tendenci můžeme v historii pozorovat vždy v dobách nejistoty, netýká se jen období válek. Dříve než představitelé tehdejší moci mohli vydat jakékoliv ustanovení, přišla nacistická okupace. 16. března 1939 vznikl protektorát Čechy a Morava.

Mezi jedno z prvních pravidel po ustanovení protektorátu patřilo nucené usídlení kočujících osob – tato vyhláška měla zabezpečit a zpřehlednit situaci pro zjištění počtu Romů na našem území. Populace byla v tu chvíli velmi roztržštěná z důvodu velké migrace po zabrání Sudet v roce 1938. Zjistilo se takto asi 7 tisíc kočovně žijících osob – převážnou část tvořili Romové.

Samotné obce měly za úkol co nejvíce pomáhat Romům v usazení. Avšak realita byla mnohdy opačná a představitelé místní samosprávy i občané dělali vše, co mohli, aby Romy vypudili. Tím je fakticky nutili vzdorovat tehdejším zákonům a nařízením. Rodiny a celé komunity se tak dostávaly do problémů, aniž by mohly svůj osud jakkoliv zvrátit. Toto je také období, kdy se na scénu dostávají dva romské tábory – Hodonín u Kunštátu a Lety u Písku. Jejich název, vývoj a náplň se během období 2. světové války proměňovaly.

V Institutu Paměti národa na Radnické 10 se bude 8. března promítat kinopříběh „R“ jako Romové. Pamětníci vypráví o romském holocaustu, konci kočovnictví, i co pro Romy znamenal komunismus. Následovat bude debata o postavení romské komunity u nás a jejích proměnách v poslední době. Hostem bude i jeden z protagonistů filmu Rudolf Murka.

V památníku holocaustu Romů a Sintů v Hodoníně u Kunštátu byla v roce 2021 otevřena rozsáhlá expozice o historii tábora. Areál je přístupný od dubna do října a vstup bez průvodce je zdarma. Snímek na straně 34 zachycuje tematickou expozici Muzea romské kultury na Bratislavské.

Tábory v Hodoníně a Letech

Oba tábory vznikly a byly otevřeny v létě roku 1940 jako kárné pracovní tábory pro „osoby štítící se práce“. Nebyly tedy určeny přímo pro romskou menšinu, ale pro všechny muže, které systém vyhodnotil jako osoby vyhýbající se práci – ti si na obou místech odpykávali trest prací. Romové tvořili jen nízké procento mezi káránci, hovoří se zhruba o pětině ze všech internovaných.

V tuto dobu měly oba tábory kapacitu do 200 osob a ta nebyla překročena. To se dramaticky změnilo v roce 1942. 9. března vydala protektorátní vláda nařízení o preventivním potírání zločinnosti, které fakticky dovolovalo zatknout a uvěznit „asociály“, mezi něž byli Romové počítáni, i pouze preventivně. Na tento dokument navazoval výnos „o potírání cikánského zlořádu“.

Tehdy se kárné pracovní lágry v Letech u Písku a Hodoníně u Kunštátu transformují na tzv. cikánské tábory. Ty mají všechny znaky zařízení koncentračních. Na obou místech byla několikanásobně překročena kapacita „baráků“ a životní podmínky se s přibývajícím vězni rapidně zhoršovaly.

Jak Lety, tak Hodonín sloužily pro koncentraci celých romských rodin, včetně (často těhotných) žen a dětí. Ty zde trpěly nejvíce v důsledku špatné nebo žádné stravy, těžké práce a tristní hygienické situace. Mezi vězni se šířily nemoci a postupně vypuklo několik epidemií tyfu břišního a skvrnitého. Mrtvá těla byla ukládána do masových hrobů v blízkosti obou táborů. Vedení a personál byly vždy české – oba lágry měli na starosti četníci. Zároveň však fungovala vězeňská samospráva.

Hodonínem u Kunštátu prošlo 1 400 osob, z nichž zahynulo nejméně 207, Lety u Písku hlásí statistiku 1 300 lidí a nejméně 326 zemřelých. Přeživší byli v lednu 1943

deportováni do nově vzniklého speciálního rodinného cikánského tábora, který byl součástí vyhlazovací mašinerie Auschwitz-Birkenau s označením B II e. Romská série čísel v tetování vždy začínala písmenem Z – Zigeuner (cikán). Rodinný v tomto kontextu znamenalo, že byli muži, ženy i děti ponecháni společně.

A začínají se připravovat další velké transporty integrovaných Romů z měst a vesnic. První z nich byl vypraven z Brna 7. března 1943, jako shromaždiště sloužila městská jatka na Masné ulici. Od jara 1943 do července 1944 byla postupně deportována naprostá většina Romů z protektorátu do největšího komplexu koncentračních a vyhlazovacích táborů – Auschwitz-Birkenau. Deportací bylo ušetřeno jen mizivé procento, nejčastěji tito lidé stihli uprchnout do zahraničí nebo se skrývali.

S postupující frontou byli praceschopní Romové přesunuti do koncentračních lágrů hlouběji v německém vnitrozemí. Staří lidé, nemohoucí a matky s dětmi byli ponecháni v táboře a v noci z 2. na 3. srpna zavražděni

v plynové komoře. Za tuto jedinou noc zahynulo přes 3 tisíce Romů.

Většina Romů deportovaných z protektorátu věznění nepřežila – vyžádalo si kolem 5 tisíc obětí. Po válce se vraceli pouze jednotlivci. Jen v Auschwitz-Birkenau přišlo o život dohromady na 22 tisíc evropských Romů. Celkový počet romských obětí druhé světové války se odhaduje na půl milionu osob.

Památníky romského holocaustu u nás

Oba někdejší cikánské tábory nyní spravuje Muzeum romské kultury a jsou přetvořeny na památník a pietní místo holocaustu Romů a Sintů u nás.

V Hodoníně u Kunštátu můžete navštívit stálou expozici historie tábora a aktuální výstavu. Lety u Písku se postupně stávají místem, které důstojně uctívá památku romských obětí. Po demolici vepřína, který zde byl zřízen v 70. letech, bude postaven památník. Nyní je pro návštěvníky volně přístupná kulturní památka Lety, pomník od sochaře Zdenka Hůly a pietní amfiteátr.

Zdeňka Obalilová | foto: Muzeum romské kultury

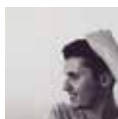
Na obou místech byla několikanásobně překročena kapacita „baráků“ a životní podmínky se s přibývajícím vězni rapidně zhoršovaly.

Co si myslí Brňané?

V rozhovoru na stranách 10–13 se zabýváme tématem umělé inteligence: kde je teď její vývoj a jak je na tom v této oblasti Brno. S čím byste chtěli, aby vám umělá inteligence pomáhala? Nebo co pro vás už dělá?

Chcete se také zapojit do ankety v Brněnském metropolitánu? Sledujte Facebook, Twitter či Instagram BRNOMycity, diskutujte a dejte nám vědět, co si myslíte. Zajímá nás to!

@brnomycity

Filip Staněk
f

Mně moje uměle inteligentní asistentka Siri rozsvěcí a zhasíná světlo. Mně to život dost ulehčuje, ale mé spolubydlící, která pak u mě cvaká vypínačem jak zběsilá a vono nic, spíš naopak 😊

kubous.foto
@

Já bych radši, aby lidi používali svoji inteligenci.

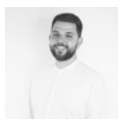
Aní C. Lazorova
f

Evidentně by mohla pomáhat s plánováním revitalizací (viz paskvil na Mendláku).

stovicek_martin
@

Učila angličtinu.

Marek Buryan
f

Já bych byl rád, kdyby se dosažitelným standardem stala auta plně řízená AI. Ušetřilo by mi to spoustu času, peněz a taky bodů 😊

Filipuricar
@

Automaticky pokutovala majitele psů bez vodítek a náhubků a pumpičkáře na chodníku. Všem měřit stejným metrem a nebuzerovat jen majitele automobilů.

Andrej Martinák
f

Ja sa pomocou ChatGPT učím nový programovací jazyk a novú technológiu. Výborne generuje aj kód. Zároveň pomocou nej overujem rôzne definície a pojmy, získavam rôzne všeobecné znalosti (ktoré je však treba dostatočne overovať, keďže sú často nesprávne). Edit: Ešte ma napadlo, že mi ChatGPT pomohol vygenerovať aj krátky popis k prednáškam, ktoré chystám pre kolegov.

Martin
🐦

Jako vyházet úředníky a nahradit je umělou inteligencí by určitě pomohlo. Tě by se sice také čas od času něco nepovedlo, ale určitě by to nebyly takové katastrofy...

Veronika Veverková
f

Samotné umělé inteligence se (aspoň zatím) neobávám, spíš se obávám lidí, kteří ji ovládají a mohli by ji zneužít k nelegálním a nehumánním účelům. Jinak jako líný a zároveň nerozhodný člověk uvítám jakoukoliv aplikaci řízenou umělou inteligencí, která mi zjednoduší život tím, že něco naťuká nebo vybere místo mě. Například aplikace na výběr oblečení jako z Clueless, která by ale sama dokázala vybrat a určit, co se k sobě hodí a co mi bude slušet, a ušetřila by mi tím ranní rozhodování a neustálé převlíkání! 🍷

Helena Kratochvílová
f

Já bych řekla, že horkým kandidátem je Česká pošta a doručování zásilek, horší by to určitě nebylo 😊

Elling, Cohen, Aldana a další zavítají na JazzFestBrno

JazzFestBrno přidal do programu další významná jména současné jazzové scény. Nechybí mezi nimi charismatický zpěvák Kurt Elling, kometa youtubových videí pianista Emmet Cohen, saxofonistka nominovaná na letošní Grammy Melissa Aldana, saxofonista Donny McCaslin známý z posledního alba Davida Bowieho či bubeník Simon Phillips spjatý mimo jiné s Mickem Jaggerem.

Hlavní část 22. ročníku festivalu JazzFestBrno se koná od 7. března do 19. května. K jednomu z vrcholů bude jistě patřit koncert Kurta Ellinga 2. května v Sono Centru. Kurt Elling patří mezi pár vyvolených, jejichž hlas poznáte ve zlomku sekundy. Jeho sytý baryton se ladně pohybuje ve čtyřoktávovém rozsahu a posluchačům se prodírá až do morku kostí. „Elling s ním navíc nakládá jako virtuózní improvizátor a přesvědčivý vypravěč,“ říká umělecký ředitel festivalu Vilém Spilka. Rodák z Chicaga se už přes dvě dekády pohybuje v popředí jazzové scény, a to díky své umělecké odvaze, dynamice a originalitě. Elling proslul mimo jiné psaním osobitých textů na známé melodie z pera největších osobností jazzu, jakými jsou John Coltrane, Keith Jarrett nebo Pat Metheny.

To mladá chilská saxofonistka Melissa Aldana, která zahraje 26. března v Cabaretu des Péchés, hledá inspiraci pro své desky u malíčky Fridy Kahlo a ve staletími se táhnoucí tradici tarotových karet. V obou případech si vysloužila nominaci na Grammy za nejlepší improvizované jazzové sólo. Kariéra jihoamerické seňority je tak v plném rozpuku. Fanoušci se mohou těšit také na již dříve oznámené hvězdy jazzového nebe. Mezi nimi figurují klavíristka a zpěvačka Diana Krall, kontrabasista Dave Holland, smyčcové kvarteto Kronos Quartet, klavírista Tigran Hamasyan a kytarista John Scofield. Kompletní program a vstupenky jsou k dispozici na webu jazzfestbrno.cz.

RV230393/02

JAZZ FEST BRNO 2023
JAZZFESTBRNO.CZ

**SUPERBLUE:
KURT ELLING
FEAT. CHARLIE HUNTER**

2.5. SonoCentrum

generální partner **ERSTE Premier** hlavní partner **OK HOLDING** Čepi generální mediální partner **Česká televize**

RV230393/01

Hvězdárna a planetárium Brno

Program a vstupenky www.hvezdarna.cz

ŽIVÝ VESMÍR

Jihomoravský kraj VESMÍR Čepi

Hvězdárna a planetárium Brno je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Brnem.

RV230401/01

Koncert v Carnegie Hall je takové malé turné uvnitř turné

O to, aby na turné vše „šlapalo jako hodinky“, se stará manažer orchestru Filharmonie Brno Pavel Šindelář. Na něm je, aby určil délku a itinerář turné, objednal ubytování, zajistil dopravu lidí i nástrojů a řešil mnoho dalších organizačních záležitostí. Snímek ho zachycuje při návštěvě generálky v Santa Barbaře.

Vyprodaná Carnegie Hall a nadšené ovace publika v čele s Philipem Glassem. Únorové turné Filharmonie Brno po Spojených státech amerických začalo úspěšně. Pod vedením svého šéfdirigenta a uměleckého šéfa Dennise Russella Daviese pak filharmonici zahráli v dalších šesti městech po celých USA. Když jsme se telefonicky spojili s manažerem orchestru Pavlem Šindelářem, čekaly je ještě dva koncerty.

Kdy a jak se začala série amerických koncertů rodit?

Před čtyřmi lety přišel náš tehdy nový pan šéfdirigent Dennis Russell Davies s tím, že by rád vyvezl Filharmonii Brno do Spojených států. Měl kontakty na tamější agenturu, s níž pak začala jednat i naše paní ředitelka. Vstoupil nám do toho sice covid, ale všechno se posouvalo dobrým směrem. Přesný termín současného turné známe zhruba dva roky, kdy se na tom začalo pracovat intenzivně, a gradovalo to posledního půl roku.

Co to znamenalo pro vás jako manažera orchestru?

Jakmile pan šéfdirigent, paní ředitelka, náš dramaturg a američtí partneři v základních obrysech nastínili, co a kde by se mohlo hrát, bylo třeba zorganizovat praktické věci – na jak dlouho tam pojedeme, odkud kam pojedeme, jak povezeme nástroje, jaké letenky si pořídíme, jak zajistíme hotely a jak to vlastně celé bude vypadat. A to už je výhradně moje práce.

Dostat se do Carnegie Hall asi není tak jednoduché...

Pronajmout si sál v Carnegie Hall znamená zavázat se k tomu, že vymyslíte program, který osloví newyorské publikum zvyklé na neuvěřitelně širokou nabídku. Pak je třeba vše zpropagovat, prodat vstupenky a nakonec koncert realizovat. Je to vlastně takové malé turné uvnitř turné. Naše vystoupení tady mělo svůj vlastní rozpočet, vlastní režim fungování a příprav. Poslední měsíc už jenom na tomto koncertu pracovalo v USA intenzivně šest lidí a v Brně další čtyři. Nakonec to dopadlo tak dobře, že nás to skoro až zaskočilo.

Jak se přepravuje více než stočlenný orchestr a jeho nástroje za oceán?

Orchestr se přepravuje běžnými letadly, kdy oslovíme nějakou kancelář, která nám zajistí hromadné letenky za rozumnou cenu v rozumných časových horizontech. Nástroje – ty velké, jako jsou bicí, kontrabasy, cello, ale i řada dechových nástrojů –, stejně tak fraky, boty, to všechno cestuje v cargu, tedy nákladní dopravou. Posílá se to vždycky pár dní dříve v jednom velkém nákladu v našich přepravních bednách. Na místě určení si to přebere přepravní společnost najatá tamní agenturou a už to potom vozí v kamionu, tentokrát po USA. Některé vzácnější housle nebo i dechové nástroje si hudebníci vozí s sebou v letadle. Je to trošku komplikace, protože nástroje ve

metropolitán

futrálu jsou rozměrnější než palubní zavazadla, ale vždycky všechno dopravíme.

Co se dělo po přeletu, jak se hudebníci aklimatizovali a kolik na to měli času? A potřebují aklimatizaci i nástroje?

Nástroje aklimatizaci nepotřebují, jen nesmí být vystaveny žádným extrémním podmínkám – mrazu, teplu, vlhkosti –, což je vždycky zajištěno. Hudebníci mají v kolektivní smlouvě, že když překročíme víc než čtyři časová pásma, je nutné dodržet 24hodinovou aklimatizaci. To znamená 24 hodin mezi tím, kdy přijdou do hotelu a kdy ho opustí před první zkouškou. V té době mají právo odpočívat, nesmíme jim vymýšlet žádné aktivity, žádnou práci. Ale naši muzikanti jsou taky jenom lidi a chtějí toho hodně zažít a vidět, takže většinu toho času tráví někde na výletech a procházkách, prohlídkách pamětihodností a podobně. I to je aklimatizace.

Musíte se přepravovat po celých USA, máte nějakou metodiku na rychlé a bezpečné sbalení a přepravu lidí i nástrojů?

Tohle je věc, kterou máme sevcivěnou. A není moc rozdíl v tom, jestli přejíždíme v Brně mezi Besedním domem a třeba Janáčkovým divadlem nebo jestli se přepravujeme na velké vzdálenosti v Americe. Po každém koncertě jsou všichni schopni se do 15 minut sbalit, dát si nástroje do nástrojových beden, oblečení do sakových, boty do botových beden, nastoupit do autobusu a odjít. O nástroje a to ostatní se pak starají naši technici, kteří to naloží do kamionu a odvezou, kam je třeba. V Americe je to trochu složitější, protože tady máme několik vnitrostátních přeletů, což je pro nás nová zkušenost. V Evropě i v Asii přejíždíme často autobusy nebo třeba i rychlovlaky, ale v Americe je nejběžnější způsob přepravy na velkou vzdálenost letadlo.

Vystoupení v Carnegie Hall bylo stěžejní. Proč tento koncertní sál pro hudebníky pořádá tolik znamená?

Já bych řekl, že je to záležitost statusu a pověsti toho sálu. On se nijak nevyvíká, co se týče rozměrů nebo akustiky, ale má bohatou historii a tradici. New York je hlavní město světa, Carnegie Hall je nejdůležitější hudební sál tohoto města a z toho vyplývá její prestiž.

Předpokládám, že pro newyorské publikum byl velkým tahákem Philip Glass. Jak je to s díly českých skladatelů na programu? →

Filharmonie Brno našla s Američany společnou hudební řeč

Sérii sedmi koncertů zahájil orchestr 8. února v newyorské Carnegie Hall, nejvyšší metě, k níž vzhlíží většina světových hudebníků. Orchestr na turné vedl jeho šéfdirigent a umělecký ředitel Dennis Russell Davies, který pochází z Ohia a vracel se prakticky domů.

Ve slavné koncertní síni tak mohl svému příteli Philipu Glassovi, jenž se koncertu zúčastnil, zahrát v newyorské premiéře jeho Symfonii č. 12 Lodger (viz foto na straně 40). Glass ji zkomponoval na texty písní Davida Bowieho se sólovým partem pro pětinasobnou držitelku Grammy Angélique Kidjo, která společně s jedním z nejžádanějších varhaníků současnosti Christianem Schmittem na koncertě vystoupila. Newyorské publikum bylo nadšené a ovace ve stoje sklídila Glassova skladba i díla Martinů a Janáčka rovněž zařazená na program.

Také na dalších koncertech zněla kombinace české a americké hudby. V Ann Arboru se hrála Humoreska Williama Bolcomy, Janáčkovu Sinfoniettu a Glagolskou mši pak Brňané provedli ve spolupráci s místními sólisty, sborem a žestovou sekcí. Následovaly tři koncerty v kalifornských městech Palm Desert, Santa Barbara a Northridge, společné vystoupení s Laurie Anderson v Kansas City a vše se uzavřelo 20. února v texaském Lubbocku.

Jako stěžejní evropské, případně české autory vnímají Američané hlavně Dvořáka, do jisté míry i Martinů, možná Smetanu. U Janáčka je rozlišovací schopnost už trochu slabší. My jsme se ale rozhodli, že nebudeme hrát to, co se od nás jako od evropského orchestru standardně očekává, ale budeme prezentovat náš repertoár, který hrajeme, je pro nás zásadní a navíc brněnský. Tedy Janáčka i Martinů v brněnských souvislostech. A nakombinovali jsme to s poměrně originálním americkým programem, který jsme už také dřív připravili a odehráli. Tedy právě skladby Philipa Glasse, Laurie Anderson, nově jsme zařadili Bolcoma, což je autor, který žije v Ann Arboru, kde jsme jeho dílo prováděli. Hráli jsme tam i Janáčkovu Glagolskou mši a Sinfoniettu, což jsou díla, která vyžadují v případě Glagolské mše spolupráci s velkým sborem a v případě Sinfonietty s žestovou sekcí, což je 13 hudebníků mimo orchestr. A k tomu jsme přizvali místní hudebníky a zpěváky. Bylo velmi náročné to v tak krátkém čase s minimem zkoušek nachystat. Zkoušelo se na místě při generálce a pan šéfdirigent tam byl s nimi zkoušet ještě pár dnů předtím. Glagolská mše v obsazení 120 zpěváků zazněla v Ann Arboru poprvé, bylo to naprosto jedinečné, odvážné a dobře to dopadlo.

Co říkal Philip Glass po newyorském koncertu v zákulisí?

Tam je klíčové, že náš šéfdirigent a Philip Glass jsou velmi blízcí přátelé lidsky i hudebně.

Glass to vnímal tak, že Dennis Russell Davies mu koncertem představuje svůj domovský evropský orchestr, který on ještě neměl tu šanci slyšet naživo. I když jsme s ním už spolupracovali a byli s ním v kontaktu přes online přenosy. Jeho dílo jsme už předtím premiérově natočili a on nahrávku slyšel. A teď nás slyšel poprvé naživo. Přijal to velmi vřele a z provedení byl skutečně nadšený, protože konečně slyšel svou skladbu po pěti letech od jejího vzniku ve svém domácím prostředí. Poměrně dlouho pak s námi ještě pobyl a bavil se, vodil množství přátel a hostů a bylo to moc pěkné.

Jaká byla atmosféra na koncertech v dalších městech?

Koncerty jsou dobře navštívené a máme pozitivní reakce. Zatím všechny skončily potleskem ve stoje. Jak je vidět, není to jen brněnská specialita, máme na něj štěstí i v Americe. A je to opravdu překvapující. Lidé reagují vřele a navštěvují nás i po koncertě v šatnách. Je tady hodně lidí, kteří mají nějaký vztah k orchestru, často přes osobu pana šéfdirigenta, který má skoro na každém vystoupení nějaké členy rodiny, ale i velké množství přátel a kolegů, kteří velmi vřele reagují. Ale je tam vstřícná odezva i ze strany posluchačů, kteří nás dosud neznali a které neznáme my, ale oslovuje je náš program a jeho provedení, za což jsme velmi vděční.

Vychází zatím vše podle plánu nebo už jste museli něco měnit, v něčem improvizovat?

Zatím turné běží velmi hladce. Vždycky říkám, že zájezdy samotné jsou na tom to nejjednodušší, naopak nejtěžší je příprava, všechno naplánovat, nachystat do posledního detailu. A když to se povede, zájezd už pak funguje jako dobře promazaný stroj, kdy už všichni vědí, co mají dělat, a jsou na to připravení. Jeden zásadní problém jsme měli, a to když se místní řidiči kamionu – černoch a jeho žena indiánka, kteří jezdili se všemi našimi nástroji a byli velmi přátelští a rádi se s námi bavili – ocitli v nemocnici, protože paní měla podezření na infarkt. Ale nakonec to byl covid, na který byli oba dva pozitivně testováni. To nás zděsilo kvůli nim i kvůli ohrožení celého turné. Otestovali jsme všechny, kdo s nimi byli v kontaktu, a našťastí všechny testy byly negativní. Dostali jsme náhradní pár řidičů, což jsou zase manželé, typičtí Američané. Pán vypadá jak z kapely ZZ Top. Všechno jede dál a my doufáme, že se naši původní řidiči brzo uzdraví.

Trvalo celé půlstoletí, než Filharmonie Brno opět vyrazila na turné po Spojených státech amerických. Máte v plánu se do Carnegie Hall vrátit dřív než za dalších 50 let?

Určitě máme a začneme na tom pracovat v podstatě hned po posledním koncertu. Sejdeme se s agenturou, se kterou jsme spolupracovali, a předběžně a nezávazně se domluvíme na dalších termínech. Myslím, že naše agentura je spokojená s průběhem celého turné, vidí, že jsme schopni oslovit americké posluchače, že náš brand je originální a zároveň rezonuje. Doufám, že na to navážeme a že budeme v koncertování pro americké publikum pokračovat – určitě dřív než za 50 let. ■

Markéta Žáková | foto: Filharmonie Brno

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedejc.brno.cz.

Pocta ženě, která měla odvalu v životě i v práci

Jméno Věry Běhalové, historičky umění, jedné z největších znalkyň a propagátorek díla brněnského rodáka a světového architekta Adolfa Loose, která se před 101 lety narodila v Prostějově, zůstalo nezavševněným prakticky neznámé. Napravit to chce výstava v přednáškové budově v areálu vily Stiassni. Potrvá do 17. dubna a pod jejím lapidárním názvem Věra Běhalová 101 najdou zájemci kroniku dramatického, těžkého, ale naplněného života poznamenaného komunistickou perzekucí i emigrací. Více na webu vila-stiassni.cz. ■

(mak)

Festival zkoumá cenu bezpečí ve stále nebezpečnějším světě

Už čtvrt století zve Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět do kina všechny, kterým není lhostejné směřování současné civilizace. Tematickým svorníkem filmů, přednášek či diskusí se letos stane cena bezpečí. V Brně otevře festival dokument režiséra Matta Sarneckého Kuciak: Vražda novináře (na snímku), následovat bude i beseda. Vše by se mělo odehrát 23. března ve Scale, která společně s Artem až do 29. března festival hostí. Vzhledem k možnému omezení provozu Scaly ale doporučujeme sledovat web jedensvet.cz. Poněkud drsněji a sarkastičtěji se pak ke světu a (ne)lidskému hemžení staví filmy, které by měli ve Scale 31. března zhlédnout návštěvníci Festivalu otrlého diváka. Více čtete na webu otrlydivak.cz. ■

(mak) | foto: archiv festivalu Jeden svět

Se soudobým uměním si můžeme lámat hlavu kreativně

Ve Fait Gallery ho nyní reprezentují Hlavina, Šerých a Dvořák.

Tomáš Hlavina (1966) je označován za umělce, který s odkazem na minimalismus, conceptualismus a dadaismus a s humorným nadhledem přetváří témata a projevy každodennosti. Jeho souborná výstava s názvem TLNVXYK Hlavolam vychází z principu variabilního herního plánu či struktury hlavolamu a staví jeho díla do nového kontextu. Punc neotřelého progresivního umění mají také instalace Jana Šerých (1972) a Filipa Dvořáka (1990) v prostorách Mem a Preview. Více na www.faitgallery.com. ■

(mak) | dílo Oko R. Adama, foto: Adam Polák

Ondřej Havelka si notuje s Falstaffem

Mudrlant, který v umění užívat si a mít patřičný nadhled nad lidským pachtěním předčí i mnohého filozofa – takový je záletný rytíř John Falstaff, protagonista poslední a jediné komické opery Giuseppe Verdiho. Po padesáti letech tento hřmotný shakespearovský hrdina opět opanuje brněnské jeviště. S Operou Národního divadla Brno dílo nastudovali režisér Ondřej Havelka, který smysl pro falstaffovský humor jistě nezapře, a dirigent Ondrej Olos. Premiéra Falstaffa se uskuteční 5. dubna v Janáčkově divadle. ■

(mak)

Setkání se letos inspirovalo hemžením v mraveništi

Mraveniště a divadlo – co mají společného? Místa protnutí nastíní divadelní festival Setkání/Encounter, který pořádá JAMU od 28. března do 1. dubna a právě společenství, kooperaci a hemžení tohoto hmyzu si vzal za téma. Letos se ambasadory festivalu stali tři absolventi JAMU Jana Plodková, Václav Neužil a Jaroslav Plesl, kteří účinkují v televizním spotu. Setkání se zúčastní divadelní školy z devíti zemí, najdete mezi nimi Velkou Británií, Polsko či Gruzii. Program bude zveřejněn na webu www.encounter.cz. ■

(zob)

Jak rozhýbat s animovaným filmem i nemocnou duši

Vlastní depresi jako temnotu duše – poeticky tmání – zobrazil mladý režisér Ondřej Moravec ve stejnojmenném autobiografickém animovaném filmu a využil k tomu i virtuální realitu. Divák se tak může ponořit do jeho příběhu, sdílet s ním jeho pocity i snahu vymanit se z osidel nemoci. Film, kterému vtiskla výtvarnou podobu Bára Anna Stejskalová, je možné až do 23. dubna zhlédnout jako výtvarnou instalaci v Uměleckoprůmyslovém muzeu. Vstupenky na daný čas lze zakoupit na webu moravska-galerie.cz a v pokladně muzea. ■

(mak) | foto: archiv MG v Brně

Lubomír Růžička: Musíme zůstat pokorní

Každý rok o kousek výš. Od té doby, co Basket Brno převzal mladý a talentovaný trenér Lubomír Růžička, se tohle motto daří neustále naplňovat. Po loňském třetím místě a letošním vítězství v základní části se jeho tým hodlá probojovat až do finále, aby navázal na slavnou historii brněnského basketbalu a dal zdejším fanouškům zase důvod být pyšní.

Základní část Brno ovládlo. Jaký z toho máte pocit?

Samozřejmě je to příjemné. Je to určitá etapa sezony, která se nám vydařila. Ale zatím jde jen o dílčí úspěch, protože to hlavní přijde až v play-off a teď se hraje nadstavba, do které jsme vstoupili dvěma prohrami. Je na co být pyšní, ale zároveň musíme zůstat pokorní.

Po takové základní části nemůže mít letos klub jiný cíl než titul, souhlasíte?

Já bych byl radši opatrný. Ty faktory, které nejsou moc vidět na palubovce, jako zkušenosti z finálových bojů nebo počet hráčů, kteří už titul získali, jsou na straně Nymburka. Samozřejmě nemůžeme mít jiný cíl než se dostat do finále – a pokud v něm budeme, budeme chtít titul. Ale to všechno je ještě hrozně daleko.

Nyní vás čeká nadstavbová část soutěže. S jakou strategií do ní vstupujete?

Chtěli bychom konsolidovat naše výkony, hlavně ty na obranné polovině, a zároveň se připravit na tuhé boje v play-off, které přijdou. A vybojovat první nebo druhou pozici, abychom v případě, že se dostaneme do semifinále, začínali doma.

Tým stojí především na odchovancích. Jednou z výjimek je ale Kameron Chatman, který patří mezi nejlepší hráče ligy. Očekávali jste od něj takové výkony?

Určitě, na jeho výběru jsme si dali dost záležen. Nebyla to práce týdenní, ale spíš několika měsíční, projížděli jsme informace o mnoha hráčích a z toho síta nám vyšel nejlépe.

Jsem rád, že se nám ho podařilo přivést, a naše očekávání naplňuje měrou vrchovitou. Zároveň je výborný člověk a pracovitý hráč, který jde příkladem i pro odchovance. Je to taková naše dvojitá výhra.

Co musí mít mužstvo, aby dokázalo udělat poslední krok a vyhrát titul?

V první řadě musí být zdravé, musí se vám vyhýbat vážnější zranění. V druhé řadě musíte správně načasovat sportovní formu a být sebevědomí. To není žádná fráze, ale je potřeba jít do utkání s mentalitou, že to zvládnou. Nepracovat ve strachové ose, ale v ose toho, že máte správně nastavenou mysl a jste velmi dobře soustředění. K tomu máme tým poskládaný, můžeme letos dojít hodně daleko.

Méně se vám dařilo v mezinárodní ENBL. Je rozdíl mezi evropským pohárem a českou ligou tak velký, nebo byl problém jinde?

Neřekl bych, že jsme měli někde nějaký větší problém – kromě výsledků. Ty neoslnily, ale spousta zápasů byla těsná. Důkazem je, kde se ty celky pohybují, třetí tým izraelské ligy, třetí tým litevské ligy, druhý, třetí, čtvrtý tým polské ligy, estonské Tartu, které konsolidovalo kádr. Měli jsme velmi náročnou skupinu, do které jsme nevstoupili nejšťastněji, první dvě utkání nám utekla. Je to dáno i trošku losem, ale na to se nechci vymlouvat. Mrzí mě, že jsme dvě tři utkání nezvládli lépe v koncovce. Ale pro nás byla severská liga obrovskou zkušeností. Co se týče basketbalové kvality, můžeme se bavit o tom, že ty týmy

Brno je mekkou českého mládežnického basketbalu a je opravdu radost dostávat takto připravené hráče do nejvyšší soutěže.

Návrat brněnských králů?

V moderní éře neměl brněnský mužský basketbal právě na růžích ustláno. Slavný BC Brno, který se dvacetkrát stal mistrem Československa (naposledy v roce 1995/1996), byl v roce 2008 kvůli finančním problémům vyloučen z ligy a následně ukončil svoji činnost. Po jeho krachu koupili brněnští podnikatelé Jiří Hos a Radek Konečný klub Kondoři Liberec a licenci na NBL přesunuli do Brna. Tak vznikl Basketball Brno, který ale své účinkování v nejvyšší soutěži kvůli ekonomické situaci přerušil po dvou letech. Mnoho hráčů našlo působiště v Prostějově. Po sezoně 2012/2013 se klub přesunul do Brna, aby navázal na starou tradici a dobré jméno brněnského basketbalu. V roce 2019 zde smlouvu podepsal právě Lubomír Růžička. Již tehdy měl ambice posunout tým hrající kolem 11. místa tabulky ke špičce, ale způsob, jakým se mu to povedlo, budí úctu. A zdá se, že ještě zdaleka neskončil...

jsou na tom finančně mnohem lépe, mají větší evropské zkušenosti, ale někde se začít musí a pro nás to byl v tomto směru výborný rok.

Když jste do Brna přišel, basketbalový klub se dlouhodobě trápil. Co je podle vás to nejdůležitější, co se změnilo?

Hlavně mentalita lidí v klubu. Mám štěstí na majitele, kteří byli trpěliví, vyjádřili mně, kolegům a filozofii důvěru, věřili, že jsme pracovití lidé, kteří mají společný cíl. Zároveň se přeskupil kádr, přivedli jsme kvalitní charakterní české hráče, dozráli odchovanci. Brno je mekkou českého mládežnického basketbalu a je opravdu radost dostávat takto připravené hráče do nejvyšší soutěže. Zároveň jsme udělali chytré kroky v příchodu zahraničních posil. Tohle když se skloubí s trpělivostí a trenér má dost prostoru budovat kádr, jde v českých končinách o málo vídaný jev. Já jsem za to hrozně rád. Oba majitelé, kteří jsou úspěšní v byznysu, vědí, že své firmy taky nevybudovali za rok.

Brno je historicky nejúspěšnějším českým basketbalovým městem. Cítíte kvůli tomu nějaký tlak?

Ne, ale myslím na to velmi často. Basketbal neberu jen jako svoje mužstvo nebo věci, které mám na starosti v klubu, ale i z pohledu, že přijдете na zápas a vidíte v hledišti legendy. Vnímám to jako obrovský závazek i štěstí, že v takovém městě mohu působit. Třeba nedávno jsem po jednom utkání šel k autu, potkal mě nějaký pán zhruba v důchodovém věku a říkal mi: Pane Růžičko, já si pamatuju titul z devadesátého šestého a hrozně rád bych tu atmosféru zažil znovu, aspoň o ten titul hrát. A já si říkal, wow, my těm lidem můžeme přinést něco, co třeba dneska chybí. Nějaká radost, být na něco pyšný, být s něčím ztotožněný. Já bych se s tou historií také rád jednou ztotožnil, ale jsem tu hrozně krátce, moje tříleté působení a dva bronzy z loňského roku jsou minimálním úspěchem. A snažím se k tomu tak i přistupovat. ■

Marek Dvořák | foto: archiv klubu

Při Běhu Lužánkami jsou připraveny závody pro všechny běžce od dětí až po výkonnostní atlety.

Běh Lužánkami se drží svých tradic

Od roku 1946 se v Brně koná Běh Lužánkami, který zahajuje atletické jaro. Pořadatelé přitom vyznávají osvědčený model. „Běh Lužánkami je tradiční akce, která se drží svého programu. Jako vždy se těším, že Lužánky ožijí běžajícími davy,“ uvádí organizátor Karel Walter. „Už teď můžu prozradit, že uvidíte domácího Davida Kalábu, vítěze Brněnského půlmaratonu a našeho nejlepšího středotraťáče,“ láká diváky. Akce se koná 25. března, více čtěte na www.behluzankami.cz.

(mad) | foto: Radek Míča

Královopolské volejbalistky ovládly Český pohár žen

Je těžké trofej vyhrát, ale ještě těžší obhájit. Znamé úsloví nedělalo královopolským volejbalistkám žádné vrásky. Ostravu rozdrtily 3:0 na sety, a znovu tak zvedly nad hlavu Český pohár. „Byl na nás obrovský tlak, Ostrava je tabulkově níž. Z vítězství máme velkou radost,“ uvedla kapitánka Daniela Digrinová.

(mad)

Buldoči se pokusí oslavit výročí v play-off

Florbalový klub Bulldogs Brno letos slaví 30. výročí svého založení. Ačkoliv samotné oslavy vyvrcholí až v květnu, klub dává fanouškům důvody k veselí už teď. Svým pátým místem v tabulce vyrovnaly buldočky brněnské ženské maximum v nejvyšší soutěži a nyní se pokusí probít se co nejdál v play-off. Chuť vrátit se do nejvyšší soutěže mají také muži, kteří skončili na třetím místě. „Musíme ještě zapracovat na detailech, ale věřím, že na play-off budeme dobře připraveni,“ těší se hlavní trenér Miroslav Vybíral. Oba celky začínají svou pouť vyřazovací částí 4. března, soupeře v tento moment ještě neznají.

(mad)

„Bíteš“ i po téměř 50 letech láká nejlepší cyklisty

Cyklistická sezona začne v Brně ve velkém stylu. Domácí Favorit totiž 26. března pořádá tradiční závod Velká Bíteš – Brno – Velká Bíteš. Na trati se představí jak česká elita, tak špičkoví zahraniční cyklisté.

Psal se 1. duben 1977, když Tělovýchovná jednota Favorit Brno poprvé uspořádala závod Velká Bíteš – Brno – Velká Bíteš, který se měl v budoucnu stát jednou z ikon domácí cyklistiky. Letos se koná jeho již 47. ročník.

„Historicky se jedná o závod s nejpočetnějším startovním polem ze všech českých podniků,“ uvádí organizátor akce Josef Vaishar. „Osobně se velmi těším na souboj dvou nejsilnějších tuzemských týmů. Je to královéhradecký Elkov Kasper, který pro letošní sezonu hodně omladil. Věřím, že na startu uvidíme i odchovance Favoritu Brno Štěpána Teleckého. A druhý je další východočeský tým ATT Investments, který naopak přes zimu posílil o zkušené jezdce,“ dodává.

Do celkového pořadí by ale rádi promluvíli také domácí. „Největší želízko pro silniční závody máme v podobě Michala Rottera, který ve Favoritu již dříve působil a před sezonou k nám přišel z ryze silničního týmu, kde si vedl výborně. Dále máme pro silniční závody určeného Adama Křenka, jenž má vysoký výkonnostní standard a na silnici závodí velmi dobře. Pokud by do cíle přijel peloton pohromadě, pak naši sprinterskou jedničkou je Štěpán Široký,“ vysvětlil trenér Jiří Hochmann.

Ten může nabídnout jezdcům své vlastní zkušenosti, závod totiž v roce 2009 sám vyhrál. „Bude to asi emotivní, plně vzpomínek, prostě krásné,“ usmívá se. „Budu se snažit klukům předat maximum informací a poznatků, které jsem jako závodník nasbíral, aby je mohli využít ve svůj prospěch i prospěch celého týmu.“

Fanoušci se mohou těšit také na zahraniční týmy, přímý přenos na internetu či na velkoplošnou LED obrazovku, která bude umístěna na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši.

Marek Dvořák

Hlavní partner 25 let tour 2023

DIVOKEJ BILL

Mediální partner:

25 LET TOUR
2023

Vstupenky na:
divokejbill.cz/vstupenky

2/9 DOLNÍ KOUNICE
Hrad Dolní Kounice

19/8 MIKULOV
Amfiteatr

RV20240710

KOUZELNÝ POBYT v lázních

Příroda, tak svěží, mocná, plná života a krásných barev nás přímo vybízí k zastavení, k hlubokému nadechnutí, až beze-zbytku naplněné plíce zabolí. Takovou sílu má i příroda, do které jsou posazeny naše lázně. A nejen příroda vůkol, ale i její velkolepé dary, které využíváme pro přípravu těch nejčistších přísad pro lázeňské procedury.

Přijďte se nadechnout přírody.

Sirný pramen plný zdraví

Doporučujeme vyzkoušet

ŠVESTKOVÉ MÁMENÍ

(4 dny / 3 noci)
3 lázeňské procedury

- 1 osoba
- polopenze
- 5 530,- Kč (březen)
- 5 680,- Kč (duben)
- 5 830,- Kč (květen)

POHODOVÁ RELAXACE

(5 dní / 4 noci)
5 lázeňských procedur

- 1 osoba
- polopenze
- 7 530,- Kč (březen)
- 7 730,- Kč (duben)
- 7 930,- Kč (květen)

Samostatné ubytování a plná penze s doplňkem.

E. info@hotel-kostelec.cz, T. 577 152 159

www.hotel-kostelec.cz

**ÚNOR
A BŘEZEN**

**CELÝ DEN
V CENĚ
3 HODIN!**

www.aqua-olomouc.cz

RV20203702

AUTOCENTRUM HAKR

NOSIČE KOL NA TAŽNÉ ZAŘÍZENÍ • SNĚHOVÉ ŘETĚZY
STŘEŠNÍ NOSIČE • AUTOSTANY • STŘEŠNÍ BOXY

Hapro
Expanding life.

Atera
TRÄGERSYSTEME

THULE
SWEDEN

HAKR
car accessories

Nakupujte na:

AUTOCENTRUM HAKR

Koliště 59, 602 00 Brno, tel.: +420 545 242 446
mobil: +420 777 800 304, e-mail: hakrbrno@hakrbrno.cz

www.hakrbrno.cz
možnost osobního odběru na prodejně

RV220044411

Program a vstupenky
www.hvezdarna.cz

Hvězdárna
a planetárium
Brno

UTRŽENÉ SLUCHÁTKO

ANEB CESTA NA MĚSÍC

DIVOTVORNÉ DIVADLO DIGITÁRIA PRO DÍTKA A DIBLÍKY

Jihomoravský kraj | OFP | SEAG | VESMÍRU | deník | CityTools | Eur Zprávy.cz

Hvězdárna a planetárium Brno je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Brnem.

RV220044021

CARAPLASMA.CZ

DARUJTE KREVŇÍ PLASMU!

+420 530 514 622

OC Olympia
U Dálnice 777, 664 42
Modřice

+420 515 530 000

Benešova 627/14, 602 00
Brno-město

Plasma se díky moderní medicíně stala nenahraditelnou součástí celé řady léků, které zachraňují životy. Jsou mezi nimi takové, které pomáhají lidem s poruchou srážlivosti krve, sníženou imunitou nebo onkologickým onemocněním.

Plasma je velmi důležitá i při léčbě popálenin, úrazů nebo při velkých ztrátách krve.

Darujte krevní plasmu a pomáhejte s námi zachraňovat životy.

DAROVÁNÍM KREVŇÍ PLASMY NAVÍC ZÍSKÁTE:

- Pravidelný přehled o svém zdraví
- Dobrý pocit z pomoci
- Nárok na den placeného volna
nebo náhradu 1.600 Kč měsíčně
- Bohatý věrnostní program

Cara Plasma

To nejcennější je ve Vás!

výprodej kolekce
od **100** Kč

od 24. 02. 2023

GAP

do 02. 04. 2023

JEDINEČNÝ VÝPRODEJ ZNAČKY GAP VE FREEPORTU!

Značka **GAP** ve **Freeportu** otevírá speciální výprodejovou prodejnu
s cenami **od 100 Kč.**

Nakoupíte zde **dámskou, pánskou**, ale i **dětskou** módu.
Neváhejte a přijedte na nákupy. Chvalovice-Hatě 196.

www.freeport.cz

10:00 - 20:00

FREEPORT
FASHION OUTLET

75

OBCHODŮ

250

ZNAČEK